

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΘ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1990

ΑΡΙΘ 15

— ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ —

Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ταβιθά, ή πνευματική Δορκάς. — Μητροπ. Πατρών Νικοδήμου, Μηνύματα Τριφδίου. — Μητροπ. Σισανίου Αντωνίου, Σύντομος ιστορική ανασκόπησης του θεσμού της ιδιοκτησίας... — Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου, Φρονιμάδα και άκεραιότητα. — Δημοσθ. Σαβράμη, «Δικαιοσύνη, ειρήνη και άκεραιότητα της Δημιουργίας». — Έπισκ. Αχελώου Εύθυμίου, Τò ποιμαντικό έντυπο. — Αρχιμ. Δαυιήλ Ε. Σάπικα, 'Η καθολικότης της Έκκλησίας. — π. Αντ. Αλεβιζοπούλου, 'Η άντιαρρετική ποιμαντική της Έκκλησίας. — Έπίκκιρα. — Ευαγγέλου Π. Λέκκου, Ειδήσεις — Γεγονότα — Αξιοσημείωτα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Αθήναι, Ιασιου 1 — Τηλ
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυ
πογραφείου: 'Ιωάννης
Μιχαήλ, Αριστοτέλους 179,
112 51 Αθήναι.

ΤΑΒΙΘΑ, Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΟΡΚΑΣ

Τήν 25η Οκτωβρίου ή Έκκλησία μας εορτάζει την μνήμη της ήρωίδος της χριστιανικής αγάπης, ή όποία ήρωϊς μνημονεύεται έκτενώς στο βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων (θ' 36-42). Πρόκειται για την Ταβιθά, ή όποία ήταν μαθήτρια των Αποστόλων και ζούσε στην 'Ιόππη (σημερινή Γιάφφα), ή όποία συνδέεται με την ανάμνησι του γεγονότος, δι εκεί επιβιβάσθηκε ό 'Ιωνάς, για να μεταβή εις Θαρσείς. 'Η Ταβιθά «ήν πλήρης αγαθών έργων και έλεημοσυών, ών έποίη» (σι. 36). Κύριος τομεύς του φιλανθρωπικού της έργου ήταν ή προστασία της τάξεως των χηρών. Φαίνεται δι ή Έκκλησία της 'Ιόππης είχαν έμπιστευθή την φροντίδα της τάξεως αυτής στην Ταβιθά, ή όποία ζούσε μαζί τους «και συνδιητάτο ως μία των πολλών ούσα» (Οικουμενιος). Έκτος των άλλων, προσέφερε σ' αυτές ένδύματα, που κατεσκεύαζεν ή ίδια. Γι αυτό, όταν ή Ταβιθά πέθανε, οι χήρες ξέσπασαν σε λυγμούς και ήταν άπαρηγόρητες. Οι Χριστιανοί της 'Ιόππης έστειλαν τότε δύο άπεσταλμένους στην Λύδδα, όπου βρισκόταν ό Απ. Πέτρος, και τον παρακαλούσαν να σπεύση στην 'Ιόππη, για να βοηθήση στην αντιμετώπισι του δημιουργηθέντος ζητήματος. Πράγματι δε ό Απόστολος πήγε μαζί με τους δύο άπεσταλμένους. Όταν δε έφθασε στην 'Ιόππη, τον άνέβασαν στο άνώγειο, όπου βρισκόταν ή νεκρή Ταβιθά. Εκεί «παρέστησαν αυτώ πάσαι αι χήραι κλαίοντας και επιδεικνύμεναι χιτώνας και ιμάτια, όσα έποίη μετ' αυτών ούσα ή Δορκάς» (σι. 38).

«Δορκάς» ήταν ή ελληνική απόδοσις του αραμαϊκού όνόματος «Ταβιθά». Τη λέξι «Δορκάς» χρησιμοποιούσαν οι Έλληνες ως γυναικείο όνομα. Στην εβραϊκή γλώσσα υπάρχουν και άλλα γυναικεία όνόματα, που είναι όνόματα ζώνων, που «διακρίνονται δια την ωραιότητά των ή την ανωότητά των και τας έλκυστικές των ιδιότητες» (Π. Τρεμπέλας). Έστισαν ως παραδείγματα τα όνόματα Ραχήλ = πρόβατο, Σεπώρα = μικρό πτηνό. 'Η Ταβιθά είχε τα γνωρίσματα της δορκάδος. Διακρινόταν για την ευκινησία της στα έργα της αγάπης. Κατά 'Ιωάννη τον Χρυσόστομο «οὐχ άπλως πρόσκειται τὸ όνομα της γυναικός, ἀλλ' ἵνα μάθωμεν δι φερώνυμος ήν, οὕτως εἰρηγοῦναι και νήφουσαι, ὥσπερ Δορκάς».

Ο Πέτρος, αφού προσευχήθηκε και ειπε «Ταβιθά, αναστηθω», την ανέστησε, φώναξε τους Χριστιανούς και ιδίως τις χήρες και τους την παρουσίασε ζωντανή. Τò γεγονός έγινε γνωστό στην 'Ιόππη «και πολλοί έπίστευσαν επί τον Κύριο» (σι. 42).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

Β' ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΥΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥΣ ΤΗΣ Μ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ*

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ

3. ΤΗ: Β' ΚΥΡΙΑΚΗ: ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ἐσπέρας) Η ΕΚΠΟΡΘΗΣΙΣ ΤΩΝ ΟΧΥΡΩΝ

«Λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 10,5).

Ὁ πάνοπλος, ἀπὸ πνευματικῆς ἀπόψεως, —ὅπως ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ χριστιανός, ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς— εἶναι ἰσχυρὸς καὶ ἱκανὸς διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ πνευματικοὺς ἐχθρούς, χρησιμοποιοῦν τὰ πνευματικὰ του ὅπλα, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν εἰς τὰς δύο προηγουμένας ὁμιλίας. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁμιλῶν περὶ τῶν πνευματικῶν ὅπλων τοῦ χριστιανοῦ, ἀφοῦ ἐτόνισεν ὅτι τὰ πνευματικῆς φύσεως ὅπλα εἶναι δυνατὰ καὶ πανίσχυρα «*π ρ ὅ ς κ α θ α ι ρ ο ὦ ν τ ε ς*», ἐρχεται εἰς τὴν συνέχειαν νὰ παρουσιάσῃ μερικὰ πνευματικὰ ὅχυρά, ἐναντίον τῶν ὁποίων πρέπει νὰ στραφοῦν τὰ πνευματικὰ ὅπλα τοῦ χριστιανοῦ.

1. Καί, ἐν πρώτοις, λέγει: «*λ ο γ ι σ μ ο ὦ ς κ α θ α ι ρ ο ὦ ν τ ε ς*». Ἴδου ἓνα ὅχυρό, πού πρέπει νὰ πέσῃ καὶ νὰ ἐξουδετερωθῇ μὲ τὰ πνευματικὰ μας ὅπλα· οἱ λογισμοί, οἱ πονηροὶ λογισμοί, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ «καθαίρεθοῦν» καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ χριστιανός ἀπὸ τὴν διαβρωτικὴν των ἐνέργειαν.

Ποῖος δὲν γνωρίζει αὐτὴν τὴν μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἁμαρτία ἐπιτίθεται καὶ προσβάλλει τὸν ἄνθρωπον; Ποῖος δὲν ἔχει πείραν τῶν «λογισμῶν», ἀπὸ τοὺς ὁποίους προσέρχεται ἡ πρώτη νύξις καὶ κρούσις τῆς ἁμαρτίας; Πράγματι· προτοῦ ὁλοκληρωθῇ ἐξωτερικῶς μία πράξις ἐφάμαρτος, προτοῦ καὶ ἐκφρασθῇ μὲ λέξεις καὶ ἐκδηλωθῇ πρὸς τὰ ἔξω, σχηματίζεται ἐσωτερικῶς μὲ λογισμούς· καὶ ἡ φαντασία τοὺς ἐπεξεργά-

ζεται· καὶ ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου ἀντιμετωπίζει τὴν πρώτην φάσιν τῆς μάχης. Ὅπως δὲ εἰς ἓνα πόλεμον, ἂν κερδηθῇ ἡ πρώτη μάχη, ἀναπτέρονται τὸ ἥθικόν τῶν μαχητῶν, καὶ μὲ περισσοτέραν διάθεσιν ὁρμοῦν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἔτσι καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα εἶναι σπουδαῖον νὰ κερδήσωμεν τὴν πρώτην μάχην, αὐτὴν πού γίνεται εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐγείρονται συνήθως λογισμοὶ ἀπιστίας (ἢ ὀλιγοπιστίας), εἴτε ἀμφιβολιῶν, εἴτε ἄλλης φύσεως λογισμοί, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἡθικὴν σφαῖραν, ἢ εἰς κατὰστρωσιν σχεδίων καὶ ἐπιδιώξεων ὅχι συμφώνων πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ποικιλόμορφος δ' ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι ἡ προσβολὴ τοῦ ἐχθροῦ διὰ τῶν λογισμῶν. Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ πάνοπλος ὁ χριστιανός, διότι ἂν νικηθῇ εἰς τὴν πρώτην φάσιν, κατόπιν ἡ ἐξέλιξις εἶναι δυσάρεστος. Δὲν ἀποκλείεται καὶ εἰς τὰ κατόπιν στάδια τῆς μάχης νὰ κερδηθῇ ἡ μάχη, ἀλλὰ πάντως εἶναι θετικώτερα τὰ ἀποτελέσματα ὅταν εἰς τὴν πρώτην κρούσιν ἐπιτύχωμεν τὴν νίκην. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν εἰς τρέχουσαν χρῆσιν τὰ πνευματικὰ ὅπλα, ἰδίως τὴν προσοχὴν καὶ τὴν προσευχὴν, καὶ εἰδικώτερον τὴν καθοδήγησιν διὰ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνίσχυσιν διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ. Δι' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος περιβάλλεται μὲ ἓνα θώρακα ἰσχυρὸν καὶ δυνάμενον νὰ ἀποκρούσῃ «*τὰ ἐλ θ ι ο ὦ π ο ν η ρ ο ὦ τὰ π ε π ρ ω μ έ ν α*» (Ἐφεσ. 6.16), τὰ ὁποῖα προσβάλλουν τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν πονηρῶν λογισμῶν.

Οἱ ἔχοντες πνευματικὴν πείραν εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ συνιστοῦν πολλὴν προσοχὴν, ὥστε εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἀποκρούεται ὁ ἐχθρός. Θὰ εἶναι νικητὴς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἀποκρούσῃ ἀμέσως τὸν ἐχθρόν. Ὅσον ἐνωρίτερον ἀποκρουσθῇ μία κακὴ σκέψις καὶ πονηρὰ εἰσήγησις, τόσον ἀσφαλέστερα εἶναι τὰ ἀποτελέσματα. Αὐτὸν δὲ πού ἀντιδρᾷ ἀμέσως μὲ προσοχὴν καὶ ἐπαγρύ-

πνησιν, βοηθεῖ περαιτέρω ἢ προσευχή. Καὶ ὁ συνδυασμός αὐτὸς τῶν δύο ὁπλῶν (προσοχῆς καὶ προσευχῆς — κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν») ἀποτελεῖ ἰσχυρὰν δύναμιν ἀποκρούσεως τῆς προσβολῆς τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ προσοχή, εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ τῶν πονηρῶν λογισμῶν, βοηθεῖ τοὺς ἡσυχασμένους χριστιανούς, νὰ ἀντιδρῶν ἀμέσως· ἐκδηλώνεται δὲ μὲ μίαν περιφρόνησιν πρὸς τὴν προσβολὴν καὶ, οὕτως εἰπεῖν, δὲν τῆς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ προχωρήσῃ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σπρέφομεν τρόπον τινὰ τὰ νῦτα πρὸς τὴν ἰταμίην ἐνόχλησιν. Καὶ εἶναι τοῦτο δεῖγμα ἐτοιμοπολέμου καὶ πανόπλου χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος χρησιμοποιοῖ καλῶς τὸν πνευματικόν του ὅπλισμόν. Καὶ συμμαχεῖ καὶ συμπτύττει μετὰ τῆς θείας χάριτος, φερόμενος πρὸς τὴν νίκην.

2. Ἄλλ' ὁ ἀπόστολος προχωρεῖ, διὰ νὰ ὑποδείξῃ καὶ δεύτερον ὄχυρόν, τὸ ὁποῖον εἶναι ὡσαύτως ἀνάγκη νὰ «καθαιρεθῇ» καὶ νὰ πέσῃ μὲ τὰ πνευματικὰ ὅπλα τοῦ χριστιανοῦ: «καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαίρομενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ». Τρόπον τινὰ παρουσιάζει ἕνα πύργον ποὺ ὑψώνεται ὡς φραγμὸς καὶ ἐμποδίζει τὸν χριστιανὸν νὰ φθάσῃ εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θελήματός του. Δὲν πρόκειται διὰ κοινὸν καὶ συνήθη πύργον, ἀλλὰ διὰ τὸν πύργον ποὺ ὑψώνει ὁ ἐγωῖσμός τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἐγωῦστής καὶ ἐπηρμένος ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὴν διάθεσιν νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν καὶ τὸ θέλημά Του καὶ νὰ ἴδῃ τὴν πνευματικὴν του κατάστασιν. Καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ πύργου τῆς Βαβέλ πρέπει νὰ στραφοῦν πάλιν τὰ πνευματικὰ ὅπλα τοῦ χριστιανοῦ, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτὴν τὴν ἀλαζονικὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἰδέαν ὅτι δῆθεν εἴμεθα ἀσφαλεῖς καὶ ἐκτὸς κινδύνου μόλυνσεως ἐκ τῶν πειρασμῶν, ἢ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην περαιτέρω βελτιώσεως. Πρόκειται περὶ μιᾶς αὐταπάτης ἐπικινδύνου, διότι ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἐντρυφᾷ εἰς τὴν μελέτην τοῦ θείου λόγου, δὲν ἔχει τὴν διαυγῆ κρίσιν καὶ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐπισημαίνῃ καὶ τὴν παραμικρὰν ἀπόκλισιν ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τὴν διορθώσῃ καὶ νὰ αὐξάνῃ τὴν πνευματικότητά του. Διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀποφυγὴ καὶ ἐξάλειψις τῶν χονδροειδῶν ἐλαττωμάτων, (ἄλλωστε καὶ πολλοὶ κοσμικοὶ ἄνθρωποι τηροῦν κάποια ἔθρια, καὶ ἀποφεύγουν ὠρισμένα πράγματα, καὶ ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Κύριος· «καὶ οἱ Τελῶναὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν» — Ματθ. 5, 46, 47). Ὁ χριστιανὸς θὰ δείξῃ τὴν χριστιανικὴν του κατάρτισιν, ὅταν ἔχῃ σαφῆ γνώσιν τοῦ θείου θελήματος καὶ διαυγῆ κρίσιν ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ἠθικῶν προβλημάτων, ὥστε νὰ ἀποφεύγῃ κάθε τι ἀντίθετον πρὸς τὸ θεῖον θέλημα. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὁμοῦς αὕτη ἡ

πνευματικὴ κατάρτισις καὶ γνώσις, πρέπει νὰ ξεκινήσῃ κανεὶς μὲ ταπεινώσιν καὶ μὲ διάθεσιν νὰ τρέφεται ἐπαρκῶς μὲ τὴν μελέτην τοῦ θ. λόγου, ὥστε νὰ ἐξοικειωθῇ μὲ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, καὶ δὴ ὅχι μόνον μὲ τὸ γράμμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας του. Καὶ ἡ ἄλλη ὄψις τῆς αὐταπάτης πρέπει νὰ ἐκλείψῃ, τὸ φρόνημα δηλ. ὅτι· καλοὶ εἴμεθα. Ἀλλὰ ὅσον περισσότερον καλοὶ γινόμεθα, τόσον περισσότερον συναισθανόμεθα τὰς ἁμαρτίας μας, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀποφθέγματος τοῦ μεγάλου σοφοῦ τῆς ἀρχαιότητος, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις ἔλεγεν: «ἐν οἷ δ' αὖ ὅτι οὐδ' ἐν οἷ δ' αὖ». Ἔτσι καὶ ὁ χριστιανός, ὅσον περισσότερον προάγεται καὶ οἰκοδομεῖται ἐν Κυρίῳ, τόσον θὰ λέγῃ ὅτι «πολὺ ὑστερῶ». Καὶ θὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνά του.

3. Ἀλλὰ ἂς ολοκληρώσωμεν τὰ λόγια τοῦ θείου ἀποστόλου. Εἰς τὴν συνέχειαν ἐπισημαίνει καὶ τρίτον ὄχυρόν, κατὰ τοῦ ὁποῖου πρέπει ὁ χριστιανὸς νὰ στρέψῃ τὰ ὅπλα: «καὶ ἀνίσταμεν τὴν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ». Ἀναφέρεται εἰς διαφόρους σκέψεις καὶ ἐπινοήσεις παραπλανητικὰς, ποὺ κρατοῦν τὸν ἄνθρωπον μακριὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ἀνάγκη, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν πνευματικῶν ὁπλῶν, νὰ αἰχμαλωτισθοῦν ὅλοι αἱ ἐπινοήσεις αἱ ἀπωθητικαὶ καὶ ἀντίθετοι πρὸς τὴν πίστιν, διὰ νὰ ὑποταχθῇ τὸ φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου «εἰς τὴν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ». Δηλαδή ἐὰν ὑπάρχῃ ἄγνοια, ἢ πλάνη· ἐὰν ὑπάρχουν προκαταλήψεις, ἢ προσκολλησεις εἰς διάφορα μᾶταια (ὕλιστικά καὶ «κοσμικὰ» συνήθως) φρονήματα, εἶναι ἀνάγκη ἐξ ὧν αὐτῶν νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ χριστιανός· καὶ νὰ καλύψῃ τὴν ἄγνοιαν διὰ τῆς γνώσεως, τὴν πλάνην διὰ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας, καὶ τὰς προσκολλησεις εἰς μᾶταια φρονήματα καὶ συστήματα καὶ ἰδεολογικὰ ρεύματα διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως ἐξ αὐτῶν. Τὰ πνευματικὰ μας ὅπλα καὶ πάλι θὰ βοηθήσουν. Δὲν θὰ ἔχῃ πλέον ἄγνοιαν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ μελετᾷ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν θὰ ἐπιτρεάζεται ἀπὸ διαφόρους «διαφωτιστάς» καὶ προσηλυτιστάς ὅποιος εἶναι κατηχημένος ἐπαρκῶς καὶ γνωρίζει τί πιστεύει καὶ διατί τὸ πιστεύει. Πῶς δὲ δὲν θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ πλάνης, εἰς τὰς ὁποίας ξεπέφτουν πολλοὶ ἕνεκα τῆς ἀγνοίας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ὁ χριστιανὸς ποὺ θὰ διαφωτισθῇ καὶ θὰ κατηχηθῇ ὑπευθύνως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας; Φωτισμένος πλέον δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ πλανημένος, νὰ ἔχῃ δεισιδαιμονίας καὶ νὰ ἀκολουθῇ ρεύματα ἀντίθετα πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ παρασύρεται ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅμως τὸν ἀκατάρτιστον καὶ τὸν μὴ ἔχοντα ἐπίγνωσιν τῆς ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εὐκόλα τὸν παρασύρουν

οἱ καταδολιευόμενοι καὶ καπηλεύοντες τὴν «ἄπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστιν» (Ἰούδα 3).

Ἄς χρησιμοποιῶμεν λοιπὸν τὰ ὑποδειχθέντα πνευματικὰ ὅπλα, ὥστε μὲ τὴν βοήθειαν αὐτῶν νὰ ἔχωμεν τὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα, περὶ τῶν ὁποίων μᾶς ὡμίλησεν ὁ ἀπόστολος, «λογισμοὺς καθαρῶν καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαίρομενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοήν τοῦ Χριστοῦ».

4. ΤΗ: Γ' ΚΥΡΙΑΚΗ: ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ἐσπέρας)

ΣΤΑΥΡΟΣ Ο ΦΥΛΑΞ

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πνευματικῶν ὅπλων, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλοῦμεν εἰς τὰ κηρύγματα αὐτά, ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἐπιβάλλει νὰ προσέξωμεν ἰδιαιτέρως τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ διὰ τὸν χριστιανὸν ὅπλον κραταιότατον καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀποτελεσματικόν. Διὰ τοῦτο ἄλλωστε καὶ προβάλλεται κατὰ τὴν Μεγ. Τεσσαρακοστήν, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς, ὁ Τίμιος Σταυρός, ὃχι ἀπλῶς εἰς προσκύνησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τόνωσιν καὶ ἐνδυνάμωσιν ἡμῶν. Ὁ Σταυρὸς λοιπὸν, ὡς ὅπλον τοῦ χριστιανοῦ, ἰδοὺ ἕνα ζήτημα ἄξιον τῆς προσοχῆς μας κατὰ τὴν παρούσαν ἐσπέραν.

1. Ὁ ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζει ἐχθροὺς πολλοὺς καὶ κινδύνους σοβαροὺς. Καὶ ἔχει ἀνάγκην ἀμύνης καὶ ἀντεπιθέσεως, καὶ ἐπομένως τοῦ χρειάζεται ἕνα ἰσχυρὸν ὅπλον κατὰλληλον διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων. Βεβαίως ὅλα τὰ ὅπλα τὰ πνευματικὰ, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλοῦμεν καὶ τὰ ὁποῖα ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πιστῶν ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἀποτελεσματικώτατα. Ἀλλ' ὅμως ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἔχει μίαν ἰδιαιτέραν δύναμιν, διὰ νὰ μὴ εἶπω ὅτι καὶ τῶν ἄλλων ὅπλων ἡ ἀποτελεσματικότης δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου.

Νὰ σταθῶμεν, ἐν πρώτοις, εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζομεν τὸν λυσσαλέον πόλεμον τοῦ σατανᾶ καὶ τῶν πνευματικῶν ἐν γένει δυνάμεων τοῦ σκότους. Ἐκεῖ ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἀκαταγώνιστος. Εἶναι πασίγνωστος εἰς τὸν ὀρθόδοξον λαὸν τοῦ Κυρίου καὶ πάνδημος ἡ συνήθεια νὰ κάνωμεν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὸ ὅπλον τοῦ Σταυροῦ ἐναντίον τοῦ πονηροῦ. Ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀπαρατήρητον κάτω πού δὲν τιμᾷ τοὺς χριστιανούς· ἐνῷ δηλ. πιστεύουν ὅτι ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀσφάλεια καὶ τὸ κραταιότατον

ὅπλον μας, ἐν τούτοις πολλοὶ καταφεύγουν εἰς ἄλλα μέσα, τρόπον τινὰ καταργοῦντες τὸν Σταυρὸν ὡς ἄμυναν κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ ἐχθροῦ καὶ χρησιμοποιοῦντες ἄλλα μέσα «ἐκ τοῦ πονηροῦ». Πάλλει ωραιότατα ἡ Ἐκκλησία: «Κύριε, ὅπλον κατὰ τοῦ διαδόλου τὸν σταυρόν σου ἡμῖν δέδωκας· φρίττει γὰρ καὶ τρέμει καθορᾶν αὐτοῦ τὴν δύναμιν». Καὶ ὅμως πολλοὶ χριστιανοί, εἴτε ὅταν νομίζουν ὅτι κάποια μαγικὴ ἐνέργεια στρέφεται ἐναντίον τους, εἴτε ὅταν ἀντιμετωπίζουν τὴν συνηθεστάτην περίπτωσιν τῆς λεγομένης βασκανίας, εἴτε ὅταν κάποια ἄλλη ἐνέργεια τῶν κακοποιῶν καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀπειλῇ, καταφεύγουν εἰς τὰ γνωστὰ ξόρκια, καὶ χρησιμοποιοῦν μέσα τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν ἔχουν εἰς ἄμεσον χρῆσιν τὸ ὅπλον τοῦ Σταυροῦ, διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι βέβαιον ὅτι φυγαδεύεται πᾶσα πονηρὰ δύναμις. Ἐκείνη ἡ δημώδης ἀντίληψις, ἡ ὁποία κυριαρχεῖ εἰς τὸν λαόν, ὅτι· κάνοντας τὸν σταυρόν σου ἀσφαλίζεις τὸν ἑαυτόν σου ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἔχει πραγματικὴν καὶ βεβαίαν σημασίαν καὶ προσφέρει ἀληθινὴν δύναμιν καὶ προστασίαν. Διότι ὅταν εἴμεθα ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ, ὅλοι αἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ καὶ ἂν συναθροισθῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θίξουν οὔτε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς μας. Χριστιανὸς πιστεύων συνειδητὰ καὶ μετέχων τῶν ἁγίων μυστηρίων, χριστιανὸς προσευχόμενος καὶ διατελὼν ἐν συνεχεί ἐπαφῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ, σημειῶν ἐπὶ τοῦ σώματος του τὸν σταυρόν, καὶ ἐκδηλώνων γενικώτερα τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐλάβειάν του, αὐτὸς ὁ χριστιανὸς εἶναι ἀπρόσβλητος ἀπὸ ταιῶτα μέσα, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ οὔτε μαγείας, οὔτε βασκανίας. Καὶ ὅλα τὰ κακὰ στοιχεῖα καὶ φθοροποιὰ ἂν συνωμοτήσουν ἐναντίον του, ματαιοπονοῦν, διότι ὁ τοιοῦτος χριστιανὸς εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἄτρωτος. Ἐπομένως τὸ ὅπλον τοῦ Σταυροῦ, ὃχι ἀπλῶς σημειούμενον ἐπὶ τοῦ σώματος, ἀλλὰ ἐκδηλώνον τὴν θωράκισιν τοῦ χριστιανοῦ διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν ἄμυναν καὶ ἀντεπίθεσιν «κατὰ τῶν ἐναντίων προσβολῶν».

2. Καὶ πλεῖστοι ἄλλοι κίνδυνοι, σωματικοὶ καὶ ψυχικοί, ἀπειλοῦν τὸν ἄνθρωπον.

Βγαίνει κανεὶς ἀπὸ τὸ σπῆτι του καὶ δὲν ξέρει ἂν θὰ ἐπιστρέψῃ, ἢ ἂν τοῦ συμβῇ κάτι κακό. Καὶ εἵπομεν ἤδη περὶ τοῦ εὐλαβοῦς χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος διγαίοντας τὸ πρῶτ' ἀπὸ τὸ σπῆτι του αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ κάνῃ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ διὰ νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Σταυροῦ ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὁμοίαι εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τοῦ πιστοῦ χριστιανοῦ, ὅταν πρὸ πάσης ἐνεργείας κάνῃ τὸν Σταυρόν του καὶ ἐπικαλῆται τὸν Θεόν. Ἀκούεται συνήθως ἀπὸ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους· κάνε τὸν Σταυρόν σου καὶ προχώρει. Ἐπι-

καλούμενος δηλ. τὴν δοθήθειαν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς τίποτε. Εἰς κάθε περίπτωσιν πού μᾶς ἀφορᾷ θὰ γίνῃ μόνον ὅ,τι ὁ Θεός ἐπιτρέψῃ. "Ἐτσι δημιουργεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας. Στρατιώται π.χ. εἰς τὸ μέτωπον, διασχίζοντες ἀτραπούς ἐπικινδύνους, μπορεῖ νὰ εὑρεθοῦν παγιδευμένοι ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, εἴτε εἰς ναρκοπέδια. Καὶ εἶναι συγκινητικὸν νὰ τοὺς βλέπῃ κανεὶς νὰ μὴ ὑπολογίζουσιν τόσον εἰς τὰ κοινὰ ὅπλα των, ἀλλὰ νὰ προχωροῦν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ αἰσθάνωνται ἀσφάλειαν. Καὶ πράγματι· ἡ εὐσέβεια τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ εἶναι βαθεῖα· καὶ συνηθέστατα κάποιος Σταυρός, ὡς ἰδιαίτερον φυλακτήριον, εἶναι ἀνηρητημένος ἐπὶ τοῦ στήθους ἢ τοποθετημένος εἰς τὰ θυλάκια. Καὶ εἶναι ὁ Σταυρός αὐτὸς ὅχι ἀπλοῦν σύμβολον, ἀλλὰ πραγματικὴ προστασία δι' αὐτὸν πού ἀναθέτει τὸν ἑαυτὸν του μὲ πίστιν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ πολλοί, οἱ ὁποῖοι τυπικῶς χρησιμοποιοῦν τὸν Σταυρόν. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν ἀρκεῖ νὰ σταυροκοπῇται κανεὶς τυπικά, καὶ δὴ μὲ τόσον μηχανικὴν κίνησιν, πού κάθε ἄλλο παρὰ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ δείχνει. Ὁμιλοῦμεν ὅμως δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ κάνουν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ συνειδητῶς καὶ εὐλαδῶς. Πάντως δὲ ὅχι δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀντὶ τοῦ Σταυροῦ φοροῦν ἄλλα ἀπίθανα πράγματα ἐπάνω τους ἢ κρεμοῦν τοιαῦτα στὰ παιδιὰ τους.

Θὰ ἐπιμελῶμεν ὀλίγον περὶ τούτων. Διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ φέρουν οἱ χριστιανοὶ ἐπάνω τους οἰαδήποτε ἄλλα πλὴν τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ (π.χ. βλέπει κανεὶς παιδάκια, καὶ δὴ ὅταν τὰ φέρουν διὰ νὰ κοινογήσουν, νὰ ἔχουν ἐπάνω τους χάνδρες ἢ οἰαδήποτε ἄλλα δείγματα, πάντως μὴ χριστιανικά, μαρτυροῦντα προλήψεις, δεισιδαιμονίες, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅχι ἄσχετα πρὸς τὴν πίστιν εἰς μαγείας!). Δὲν ἐπιτρέπονται αὐτὰ εἰς τοὺς χριστιανούς, πού κατὰ τεκμήριον πιστεύουσιν εἰς τοῦ Σταυροῦ τὴν δύναμιν καὶ τὴν προστασίαν.

3. Διὰ νὰ ὁλοκληρώσωμεν τὰς εὐεργετικὰς χάριτας τοῦ Σταυροῦ, θὰ ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς τὴν σοβαρωτάτην περίπτωσιν τοῦ χριστιανοῦ ὁ ὁποῖος ἀντιμετωπίζει ὅχι πλέον σωματικούς ἀλλὰ πνευματικούς ἐχθρούς καὶ κινδύνους. Τὴν ἁμαρτίαν δηλ. καὶ τὰς προσβολὰς τῶν παθῶν. Διὰ τὴν νίκην κατὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ Σταυρός ὡς ὅπλον εἶναι ἐξαιρετῶς ἀποτελεσματικὸς, ἐφ' ὅσον τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα περὶ τοῦ Σταυροῦ κυριαρχῇ ἐντὸς ἡμῶν. Καὶ θὰ ἐξηγήσωμεν τὸ πρᾶγμα. Ὁ Σταυρός τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ ὄργανον τῆς σωτηρίας μας. Ἡ σταυρικὴ δὲ θυσία τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἔχει συνέχειαν καὶ ἐπέκτασιν εἰς μίαν ἐκάστην χριστιανικὴν ψυχὴν. Ὁ Κύριος ἐθυσιάσθη ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ,

ἀλλὰ καὶ ὁ χριστιανὸς καλεῖται νὰ συσταυρωθῇ μετὰ τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν ὥραν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐβαπτίζομεθα ἐντὸς τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας «ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ» (Ρωμ. 6, 6-7). Ἐπομένως κάθε χριστιανὸς καλεῖται εἰς συνεχῇ προσπάθειαν, νὰ σταυρώνῃ (δηλαδὴ νὰ νεκρώνῃ), νὰ νικᾷ πάθη καὶ κακίας καὶ ὁλοκληρωτικὰ τὸν «παλαιὸν ἄνθρωπον», (ὁλόκληρον τὸ συγκρότημα τοῦ κακοῦ τὸ ὁποῖον ἐμφυλεῖ μέσα μας). Καὶ ὁ Κύριος, πού ἔδωκε τὴν δύναμιν εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ πατοῦν «ἐπ' ἅνω ὄφειων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ» —ὁ Κύριος, πού μᾶς ἔδωκε τὴν χάριν πού ἀπορρέει ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ Του— συμπαρίσταται εἰς τὸν χριστιανὸν πού ἔχει αὐτὸ τὸ φρόνημα τοῦ Σταυροῦ καὶ ζῇ καταπολεμῶν συνεχῶς, μὲ τὴν χάριν Ἐκείνου, τὸν «παλαιὸν ἄνθρωπον» καὶ οὕτω θαυμηδὸν νεκρῶν κακίας καὶ πάθη. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη τὸ ὅπλον τοῦ Σταυροῦ νὰ ὑπάρχῃ ὡς φρόνημα, ὡς διάθεσις καὶ ὡς θεία πρὸς ἡμᾶς συμπαράστασις. Ὡς φρόνημα, διὰ νὰ μὴ λησμονῇ ὁ πιστὸς ὅτι πρέπει νὰ σταυρώνῃ κακίας καὶ πάθη· ὡς διάθεσις δὲ νὰ ὑπάρχῃ, ὥστε καὶ ἂν ἔχῃ ἀκόμη ἁμαρτωλὰς ἀδυναμίας καὶ ἐλαττώματα, νὰ μὴ ὀκνῇ, νὰ τὰ καταπολεμῇ. Καὶ τότε ἡ θεία χάρις, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ προχέεται, ὑπερνικᾷ τὴν ἁμαρτίαν καὶ «πολύ ἰσχύει» ὁ χριστιανὸς ἐναντίον τῆς.

Αὐταὶ αἱ σκέψεις, ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἑορτῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ἃς γίνουσιν ἀφορμὴ δραστηριοποιήσεως ἡμῶν, μὲ τὸ ὅπλον τοῦ Σταυροῦ εἰς τρέχουσαν καὶ συνεχῇ χρῆσιν, εἰς ἐπίτασιν τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγῶνος. Καὶ εἴθε ἡ χάρις τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου νὰ εἶναι πάντοτε μετὰ πάντων ἡμῶν. Ἀμήν.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

Ι Ω Β

✦ Ἡ ζωὴ καὶ τὰ πάθη του ✦

(Τόμοι Α' καὶ Β')

Κυκλοφορεῖ ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Σελίδες 366 καὶ 302. Δραχ. 700 ἑκαστος.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ*

Του Σεβ. Μητροπολίτου Σιασινίου
και Σιατίστης κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ὅστις ἐν τῇ ΙΑ' αὐτοῦ ὁμιλίᾳ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων¹⁹⁶ καὶ ἀλλαχρῶ¹⁹⁷ ἐρμηνεύων τὴν περικοπήν, ἔνθα ὁ λόγος περὶ τῆς κοινοκτημοσύνης τῶν πρώτων χριστιανικῶν Κοινοτήτων, ἀναπτύσσει σχέδιον λύσεως τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος τῆς Βασιλίδος, προτείνων τὴν διανομὴν τῶν ὑπαρχόντων εἰς τοὺς χριστιανούς, εἰς πολλὰ ὅμως ἄλλα κείμενα τοῦ ὁμιλητικοῦ καὶ ἐν γένει θεολογικοῦ αὐτοῦ ἔργου ἀναγνωρίζει τὴν νομιμότητα τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας. Εἰς ὁμιλίαν τοῦ εἰς τὴν Α' Κορινθίους, ὁ Ἅγιος Πατὴρ, διδάσκει ὅτι τὰ χρήματα ἀποβαίνουν κακόν, ἐφ' ὅσον δὲν χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων καὶ θεραπείαν τῶν ποικίλων τῆς ζωῆς ἀναγκῶν: «Καὶ ταῦτα λέγω οὐκ ἐπειδὴ ἁμαρτία τὰ χρήματα, τοῖς πτωχοῖς δὲ μὴ διανέμειν αὐτά, ἁμαρτία — καὶ κακῶς αὐτοῖς χρησθαι—. Οὐδὲν γὰρ ὁ Θεὸς κακόν ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντα καλὰ λίαν, ὥστε καὶ τὰ χρήματα καλὰ, ἀλλ' ἐὰν μὴ κρατῇ τῶν κεκτημένων, ἐὰν τὰς πενίας τῶν πλησίων λύῃ»¹⁹⁸. Ὁ αὐτὸς Ἅγιος Πατὴρ δὲν κηρύσσεται κατὰ τοῦ πλοῦτου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ πλούτου τοῦ κτωμένου δι' ἀρπαγῆς καὶ βίας: «Οὐ κελεύομεν μὴ πλουτεῖν, ἀλλὰ κακῶς μὴ πλουτεῖν» ἔξεστι γὰρ πλουτεῖν, ἀλλὰ χωρὶς ἀρπαγῆς καὶ βίας¹⁹⁹.

Καὶ ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων (313 - 387), ὡς ὁ προειρημένος Ἅγιος Πατὴρ, καταφερόμενος κατὰ αἰρετικῶν θεωρούντων τὸ χρῆμα κακόν, διδάσκει ὅτι ἡ καλὴ κτήσις καὶ χρήσις τοῦ χρήματος προσπορίζει εἰς τὸν χριστιανὸν τὴν ἀφθιτον δόξαν καὶ μακαριότητα: «Οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος, καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον τοῦ διαδόλου καθὼς νομίζουσιν τινες. "Τοῦ γὰρ πιστοῦ ὁλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός"²⁰⁰, διαδόλου δὲ οὐδὲν ἀπιστότερον. Καὶ φανερώς διὰ τοῦ προφήτου λέγει ὁ Θεός: "Ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ

ἐμὸν τὸ χρυσίον"²⁰¹, [καὶ ὧ τινι θέλω δίδωμι αὐτό]²⁰². Σὺ μόνον χρῆσαι καλῶς, καὶ οὐκ ἔστι μεμιπτόν τὸ ἀργύριον. "Ὅταν δὲ σὺ τῷ καλῷ χρήσῃ κακῶς, τότε, μὴ θέλων μέμψασθαι τὴν σὴν διοίκησιν, ἀνάγκης τὴν μέμψιν ἐπὶ τὸν δημιουργὸν ἀσεδῶς. Δύναται τις καὶ διὰ χρημάτων δικαιοθῆναι... Καὶ θέλεις γινῶναι, ὅτι δύναται θύρα γενέσθαι βασιλείας οὐρανῶν τὰ χρήματα; "Πώλησόν σου, φησι, τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς"²⁰³. Ταῦτα δὲ μοι λέλεκται διὰ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς ἀναθεματίζοντας τὰ κτήματα καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ σώματα. Οὔτε γὰρ δοῦλον δοῦλομαί σε χρημάτων εἶναι, οὔτε ὡς ἐχθροῖς προσέχειν τοῖς εἰς ὑπηρεσίαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σοι δοθεῖσι»²⁰⁴.

Ὁμοίως καὶ ὁ ἀσκητὴς Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας Μέγας Βασίλειος (329/330 - 379) ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τοῦ κατέχειν πλοῦτον ἐφ' ὅσον χρησιμοποιεῖται οὗτος διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πασχόντων²⁰⁵. Τὰ αὐτὰ διδάσκει καὶ

201. Ἀγγαίου, 2,8.

202. Πρβλ. Λουκᾶ, 4,6.

203. Ματθαίου, 19,21.

204. Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Κατήχησις Η', Στ' καὶ Ζ', Β.Ε.Π., σελ. 109, Τόμος 39, Ἀθήναι, 1969.

205. Μεγάλου Βασιλείου, Ὁμιλία η' εἰς ψαλμὸν μδ' 2, Β.Ε.Π., σελ. 94, Τόμος 52, Ἀθήναι, 1975. Ὁ αὐτὸς Ἅγιος Πατὴρ εἰς τὴν Ὁμιλίαν Ζ', εἰς τὸν ψαλμὸν λγ', διδάσκει τὴν ἀβεβαιότητα τῆς ἀφθονίας τῶν χρημάτων καὶ τοῦ ὀλικοῦ πλοῦτου: «Οἰκοδομεῖτω μὲν ἡμᾶς καὶ πρὸς τὴν καταφρόνησιν τοῦ σωματικοῦ πλοῦτου ὁ λόγος, τὸ ἀβεβαίον τῆς τῶν χρημάτων περιουσίας ἐκδιδάσκων. Εὐμετάπτωτος γὰρ ὁ πλοῦτος, καὶ οἶονε κῆμα ὑπὸ τῆς βίας τῶν ἀνέμων ἄλλοτε πρὸς ἄλλα μέρη πεφυκὸς μεταρρεῖν». (Ὁμιλία Ζ', εἰς Ψαλμὸν λγ' 7, Β.Ε.Π., σελ. 82, τόμος 52, Ἀθήναι, 1975). Εἰς τὴν ΙΒ' Ὁμιλίαν εἰς τὸν ψαλμὸν ΕΑ', καταφέρεται κατὰ τοῦ ἀδίκου πλοῦτου, συνιστῶν ὅπως οἱ Χριστιανοὶ μὴ ἐλπίζουν εἰς τὴν ἀδικίαν, οὔτε νὰ προσκολλῶνται εἰς τὸν πλοῦτον, οὔτε νὰ προτιμοῦν τὴν ματαιότητα (Παροιμία, 22,28), οὔτε νὰ περιφέρουν κατεστραμμένον τὸ κριτήριον τῆς ψυχῆς των: «Μήτε οὖν ἐλπίζετε ἐπ' ἀδικίαν· μήτε πλοῦτω προστίθεσθε· μήτε αἰρεῖσθε ματαιότητα· μήτε τὸ τῆς ψυχῆς κριτήριον διεφθαρμένον περιφέρετε». (Ὁμιλία ΙΒ', εἰς Ψαλμὸν ΕΑ', 5, Β.Ε.Π., σελ. 137, τόμος 52, Ἀθήναι, 1975). Εἰς δὲ τὰ Ἠθικά ὁ ἱερὸς πατὴρ διδάσκει ὅτι ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶναι ἐλεήμων καὶ εὐμετάδοτος: «Ὅτι πᾶν ὅπερ ἂν ἔχη τις πλεόν τοῦ ἐπιδεομένου τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκάων, ὀφειλέτης ἐστὶν ἐκεῖνον εὐεργετῆσαι, κατ' ἐντολήν τοῦ Κυρίου τοῦ καὶ δωδωκότος ἃ ἔχομεν». (Μεγάλου Βασιλείου, Ἠθικά, Ὁρος ΜΗ', Β.Ε.Π., σελ. 75, τόμος 53, Ἀθήναι, 1976).

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 295 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 τεύχους.

196. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὁμιλία ια', Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ΜΡΓ., 60, 96, 97, 98 κ. ἐξ.

197. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Α' πρὸς Τιμόθεον Ἐπιστολήν, Ὁμιλία ΙΒ', γ', ΡΓ., 62,563-564.

198. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὁμιλία ιγ', εἰς Α' Κορινθίους, ΜΡΓ., 61,413.

199. Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Ὁμιλία ια', εἰς Α' Κορινθίους, ΜΡΓ., 61,94.

200. Παροιμία Σολομώντος, 17,6α.

ὁ ἀπ' ἁμιδωνος ποιητῆς²⁰⁶ καὶ Μέγας Θεολόγος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ὅστις, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἰς τὸν περίφημον «Περὶ Φιλοπτωχίας» ΙΔ' Λόγον του σημειοῖ καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Πλούτισον μὴ περιουσίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐσέβειαν» μὴ τὸ χρυσίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρετὴν, μᾶλλον δὲ ταύτην μόνον²⁰⁷. Ἡ τοιαύτη περιουσία, ἡ δι' ἐντίμων μέσων κτωμένη καὶ εἰς ἀνακούφισιν τῶν πενήτων καὶ τῶν ἐν παντοίαις ἀνάγκαις χρησιμοποιομένη, λίαν προσφυῶς ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Μεδιολάνων Ἀγίου Ἀμβροσίου χαρακτηρίζεται ὡς «περιουσία τῶν πτωχῶν»²⁰⁸.

Ἐκτὸς τῶν προμνησθέντων Ἀγίων Πατέρων καὶ πολλοὶ ἄλλοι²⁰⁹ ἔχονται τῆς δόξης ὅτι τὰ ὕλικά ἀγαθὰ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, δι' ὃ καὶ ὑπ' οὐδενὸς ὁ πλοῦτος καθ' ἑαυτὸν καταδικάζεται, ὅπου δὲ ἀπαντᾷ δριμύτια τοῦ πλούτου ἐπικρίσις, αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀδίκως κτῶμενον καὶ κακῶς χρησιμοποιοῦμενον πλοῦτον. Κατ' ἀκολουθίαν οἱ κάτοχοι τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Θεοῦ ποιηθέντων ὕλικῶν ἀγαθῶν ὀφείλουσιν, ὅπως διαχειρίζωνται ταῦτα ὡς καλοὶ οἰκονόμοι Θεοῦ, διανέμοντες ταῦτα ἀφθόγως τοῖς χρεῖαν ἔχουσι καὶ οὐχὶ πρὸς ἰδίαν ἀπόλαυσιν, ἐπειδὴ, ὡς λίαν προσφυῶς διδάσκει ὁ διαπρεπὴς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας διδάσκαλος καὶ συγγραφεύς, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ἵνα προφανῶς θεμελιώσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν δόξαν ὅτι τὰ παντοῖα ὕλικά ἀγαθὰ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, χρησιμοποιοεῖ καὶ τὸ γνωμικὸν τῆς Κλασσικῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος «κοινὰ τὰ τῶν φίλων»²¹⁰, ἵνα οὕτως ἀδιασείστως πείσῃ τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. Ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων ὁ Πλάτων περὶ τῆς κοινότητος τῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν φίλων εἰς πολλὰ ἐκ τῶν περισπουδάστων ἔργων του διδάσκει: «Οὐκοῦν κοινὰ τὰ γε φίλων λέγεται»²¹¹, «κοι-

νὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων»²¹², «κοινὰ τὰ φίλων ἔσται»²¹³, «λέγεται δὲ ὡς ὄντως ἐστὶ κοινὰ τὰ φίλων»²¹⁴. Ὁμοίως καὶ ὁ τραγικώτερος τῶν ἀρχαίων ποιητῶν Εὐριπίδης εἰς τὴν τραγωδίαν αὐτοῦ «Ὁρέστης» διδάσκει: «Εὐγκτασκάπτους ἂν ἡμῖς κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων»²¹⁵.

Ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἐμφορούμενος καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος δριμύτατα ἐπικρίνει εἰς τὸν περίφημον «Περὶ Πλούτου καὶ Πενίας» Λόγον αὐτοῦ τὴν πρὸς τὴν φιλοχρηματίαν καὶ φιλαργυρίαν τάσιν τῶν πλουσίων, τὴν ὅποιαν εὐστόχως χαρακτηρίζων ὡς μανίαν, σημειοῖ: «Βαβαί! ὅτε οὐκ ἡδυνήθη ταῖς μυρίαις ἐπινοίαις ἐκδραπνήσαι τὸν πλοῦτον, τότε αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ἀπεκρύψατο. Καὶ δοκεῖ μοι τὸ πάθος τῆς τοῦ πλούτου ψυχῆς τῇ τῶν γαστριμάργων προσσεικέναι, οἱ διαπραγῆναι μᾶλλον ὑπὸ λαμπαργίας αἰροῦνται, ἢ τι τῶν λειψάνων μεταδοῦναι τοῖς ἐνδεέσι... Μανία δεινὴ! ἕως μὲν ἐν μετάλλοις ἦν ὁ χρυσός, ἀνηρεύνα τὴν γῆν ὅτε φανερός ἐγένετο, πάλιν αὐτὸν ἐν τῇ γῇ ἀφανίζει»²¹⁶.

(Συνεχίζεται)

212. Πλάτωνος, Φαῖδρος, 297c.

213. Πλάτωνος, Πολιτεία, Βιβλίον V, 449c.

214. Πλάτωνος, Νόμοι, Βιβλίον Ε', 739c.

215. Εὐριπίδου, Ὁρέστης, στίχος 735.

216. Μεγάλου Βασιλείου, Περὶ Πλούτου καὶ Πενίας, Λόγος Ε', 1, Β.Ε.Π., σελ. 222, τόμος 57, Ἀθήναι, 1978. Πρβλ. Τοῦ Αὐτοῦ Ἀγίου Πατρός, Αὐτόθι 3, Β.Ε.Π., σελ. 223. Περὶ Πλεονεξίας, Λόγος Στ', 2, Β.Ε.Π., σελ. 229-230, τόμος 57, Ἀθήναι, 1978.

206. Βλ. Μητροπολίτου Κυδωνιῶν Ἀγαθαγγέλου, Ἡθικά Ποιήματα, σελ. 17, Θεσσαλονίκη, 1950.

207. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Περὶ φιλοπτωχίας, Λόγος ΙΔ', Κστ', Β.Ε.Π., σελ. 76, τόμος 59, Ἀθήναι, 1979.

208. Ἀμβροσίου, Ἐπιστολὴ ιη' ad Valentinianum, MPL, 16, 1018.

209. Βλ. Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Τίς ὁ Σωζόμενος πλούσιος, Β.Ε.Π., σελ. 357, 18-358, 19, Τόμος 8, Ἀθήναι, 1956. Ὀριγένους, Κατὰ Κέλσου Η', LXVII, σελ. 224-225, Τόμος 10, Ἀθήναι, 1957. Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Παιδαγωγός Γ', κεφ. VI, «Ὅτι μόνος πλούσιος ὁ Χριστιανός. Β.Ε.Π., σελ. 205-206, τόμος 7, Ἀθήναι, 1956.

210. Βλ. Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Παιδαγωγός Β', κεφ. XII, Β.Ε.Π., σελ. 184 τόμος 7, Ἀθήναι, 1956: «κοινὰ οὖν τὰ πάντα καὶ μὴ πλεονεκτοῦντων οἱ πλούσιοι... δέδωκεν γὰρ ὁ Θεὸς οἷδ' ὅτι τῆς χρήσεως ἡμῖν τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἀναγκαίου, καὶ τὴν χρῆσιν κοινὴν εἶναι βεβούληται. ἀποπνὸν δὲ ἕνα τρυφᾶν πενομένων πλειόνων».

211. Πλάτωνος, Λύσις ἡ περὶ Φιλίας, 207c.

Τὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἔχει καὶ τὴν ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ τῶν βιβλίων:

★ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ περὶ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ, μὲ στόχασες πνευματικαῖς καὶ κατὰ νουεῖν εἰς κάθε κεφάλαιον. Προνοία τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν Σεργίου.

★ Η ΖΩΗ ΕΚ ΤΑΦΩΝ. Αὐθεντικὴ μαρτυρία τῆς θαυμαστῆς φανερώσεως τῶν ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης. Τοῦ ἀρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη (νῦν Μητροπολίτου Λαρίσης).

★ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ, ἡ πῶς οἱ ἐξελικτικοὶ ἐλίσσονται γιὰ νὰ πείσουν ὅτι τὰ εἶδη ἐξελίσσονται. Τοῦ Γιάννη Κωστώφ, φυσικοῦ.

★ ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΟ ΦΩΣ. Ὀδοιπορικὸ στοὺς Ἀγίους Τόπους καὶ στὸ Σινᾶ. Τῆς Κασσιανῆς Πανουτσπούλου.

Γράψατε: Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰακίου 1 - 115 21 Ἀθήνα, τηλ. 722.8008.

Βιβλιοπωλεῖο: Δραγατσανίου 2, πλατ. Κλαυθμώνος, τηλ. 322.8637.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Φρονιμάδα και άκεραιότητα.

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἑλλειψη ἐμπιστοσύνης

Ἐνα ἀπὸ τὰ κύρια χαρακτηριστικά τοῦ νεοέλληνα εἶναι ὅτι ἀμφισβᾷ γιὰ τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα. Εἶναι βέβαιο ὅτι ἔχει χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη του καὶ συνεπῶς δὲν ἐμπιστεύεται κανένα. Ἐχουν πάει περίπατο ἐκεῖνα τὰ περί τυφλῆς ἐμπιστοσύνης, μὲ κλειστά μάτια κ.τ.π. Ἀπεναντίας ὅλοι τοῦ λένε καὶ ὁ ἴδιος ἐπαυλαμιδάνει συχνὰ πυκνὰ στὸν ἑαυτό του ὅτι πρέπει νὰ ἔχει τὰ μάτια του δεκατέσσερα.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὑφίσταται πολλά. Τὸν κοροϊδεύουν μπροστὰ στὰ ἴδια του τὰ μάτια. Τὸν ἐξαπατοῦν, τὸν ξεγελᾶνε. Δὲν τηροῦν αὐτὰ ποὺ τοῦ ὑπόσχονται. Ὁ λόγος πλέον δὲν εἶναι συμβόλαιο. Ἡ χειραψία δὲν πείθει. Ἡ ὑπογραφή δὲν ἔχει πιά ἀξία. Οἱ ἐπιταγὲς ἐκδίδονται ἐν γνώσει ἀνάλυπτες. Οἱ προθεσμίες ὀρίζονται γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἀγωνίζεσαι νὰ βρεῖς τοὺς μαστόρους. Αὔριο, μεθαύριο, παραμεθαύριο. Τὰ ραντεβού δίνονται γιὰ νὰ ματαιωθοῦν. Τὸ θὰ σὲ πάρω τηλέφωνο σὲ λίγο, γίνεται δὲν σὲ παίρνω ποτέ.

Δὲν ὠφελοῦν οἱ διαμαρτυρίες, δὲν ὠφελοῦν οἱ ρήτρες. Τελικὰ ἐσὺ θρῖσκεσαι νὰ εἶσαι ὁ κακός. Ἀπαιτεῖς συνέπεια λόγου καὶ συνέχεια πράξεων. Ἀπαιτεῖς ἀκρίβεια, εἰλικρίνεια, ἀμειδιαιότητα. Προβάλλεις ἀξιώσεις. Θέλεις ὁ ἄλλος νὰ σοῦ φερθεῖ τίμια, ἴσια. Μπροστὰ σου θρῖσκες τὰ ἀντίθετα. Γίνεσαι νούμερο καὶ σὲ περιγελοῦν. Εἶσαι πρόσωπο δαχτυλοδειχτούμενο. Ὁ κόσμος γυρίζει ἀνάποδα; Ἐσὺ εἶσαι ὁ ἀνάποδος! Γιατί, ἐξακολουθεῖς νὰ πιστεύεις ὅτι ὅταν δίνεις τὸ λόγο σου πρέπει καὶ νὰ τὸν τηρεῖς. Ὅταν ὑπόσχου καὶ κάτι πρέπει καὶ νὰ τὸ δίνεις. Ὅταν φτιάχνεις κάτι πρέπει καὶ νὰ τὸ φτιάχνεις σωστά. Ὅταν κλείνεις ραντεβού πρέπει καὶ νὰ πηγαίνεις κ.λπ. κ.λπ. κ.λπ. Πῶς, λοιπόν, ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα νὰ ἔχεις ἐμπιστοσύνη σὲ κάποιον;

Ἀντί-δραση ἄλλου τύπου

Ἡ ἀντίδρασή σου μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια

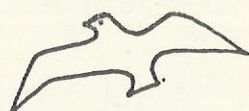
κατάσταση μπορεῖ νὰ ἀποβεῖ διαμετρικὰ ἀντίθετη. Μπορεῖ νὰ μὴν ἐμπιστευθεῖς πιά ποτὲ καὶ κανένα καὶ ν' ἀποφασίσῃς μὲ τὴ σειρά σου καὶ σὺ νὰ ἐξαπατᾷς τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα. Ἦδη εἶχες ἀποδειχθεῖ τρομερὰ ἀφελής μὲ τὸ νὰ ἐμπιστεύεσαι τοὺς συνανθρώπους σου καὶ τὸ μετάνιωσες. Σ' αὐτὴ σου ὅμως τὴ στάση προδίδεις μιὰ στερεοτυπικὴ στάση. Γενικεύεις, καὶ ὅποιον πάρει ὁ Χάρος. Δὲν διακρίνεις, δὲν διαφοροποιεῖς.

Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ἡ ἀντίδρασή σου νὰ ἀποβεῖ ἐνὸς διαφορετικοῦ τύπου. Ἡ ἀντίδρασή σου νὰ ἀδηγῇ σὲ μιὰ στάση ποὺ νὰ μὴν εἶναι ἀπόλυτη ὅπως αὐτὴ ποὺ περιγράψαμε προηγουμένως: τοῦ ὅλα ἢ τοῦ τίποτα. Νὰ εἶναι, δηλαδή, μιὰ στάση ποὺ νὰ διακρίνει, νὰ διαφοροποιεῖ, «νὰ ἀποδίδει σὲ ὅλους ὅ,τι τοὺς ὀφείλει» (πρβλ. Ρωμαίους ιγ' 7), μιὰ στάση φ ρ ο ν ι μ ἄ δ α ς. Παράλληλα ὅμως θὰ εἶναι καὶ μιὰ στάση ἀ κ ε ρ α ι ὅ τ η τ α ς ποὺ δὲν θὰ ἐπιτρέπει ψευτίσματα καὶ καμώματα καὶ ὑποχωρήσεις ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι φέρονται διαφορετικά.

Οἱ δύο αὐτὲς σ τ ἄ σ ε ι ς φρονιμάδας καὶ ἀκεραιότητας σὲ συνδυασμὸ μποροῦν ν' ἀποτελέσουν τὴ μόνη δυνατότητα ἐπιβίωσης σ' ἓνα κόσμο σκληρό, ὅπου ἡ ἀπλότητα καὶ ἡ ἀθωότητα δὲν εἶναι ἀγαθὰ ἐν ἐπαρκείᾳ. Ἡ συνύπαρξη αὐτῶν τῶν δύο στάσεων, τῶν δύο ιδιοτήτων δὲν εἶναι αὐθαίρετος αὐτοσχεδισμὸς ἀντιμετωπίσεως τῆς σκληρῆς πραγματικότητος. Εἶναι μ η χ α ν ι σ μ ὸ ς ἀ μ ὺ ν η ς πανάρχαιος ποὺ ἔχει τὸ κύρος ὅμως θείας καὶ ὑψηλῆς ἐπιταγῆς καθότι ἡ σύσταση προέρχεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ἀποστέλλει τοὺς μαθητὲς Του σὲ ἀποστολὴ στὸν κόσμο.

Ὁ νόμος τῆς ζούγκλας

Γνωρίζει πολὺ καλὰ τὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖο τοὺς στέλνει. «Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων». Δὲν ἔχει καμιά ἀμφιβολία γιὰ τὸ

πού πάνε. Σήμερα θα διατυπώναμε ότι εκεί που πηγαίνουν κυριαρχεί ο νόμος της ζούγκλας. Αυτό όμως δεν εμποδίζει τη διακίνηση. Άρκει νά προσέξουν. «Γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περὶ στερραί». Παρόλο ὅτι «HOMO HOMINI LUPUS» ὑπάρχει μιὰ ἐλπίδα νὰ ξεφύγουμε ἀν ἔχουμε τὴ φρονιμάδα τοῦ φιδιοῦ καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ περιστεριοῦ (Ματθ. ι' 16). Σὲ μιὰ σύμπτωσι τῶν ἀντιθέτων πού δὲν φαίνεται νὰ εἶναι εὐκολή· μᾶλλον θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολη!

Τοὺς ἐφιστᾷ λοιπὸν τὴν προσοχή ὅπως τὴν ἄλλη φορά μὲ τὴν παραβολὴ τῶν παρθένων πού τίς ἤθελε φρόνιμες καὶ ὄχι μωρές (Ματθ. κε' 1-13). Τὸ ἴδιο ἀναγκάζεται νὰ κάνει καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος πρὸς τοὺς Ρωμαίους: «θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν» (ιστ' 19). Ἡ διαπάλη ἀγαθοῦ - κακοῦ, λύκων - προβάτων, θὰ ἀποβεῖ θετικὴ μόνον ὅταν ἡ ἀντιμετώπιση γίνῃ μὲ φρονιμάδα καὶ ἀκεραιότητα. Καὶ ἐξηγήσαμε τί μπορεί νὰ σημαίνει αὐτό.

Ἀσκήση ἐτοιμότητος

Στὴν πράξη ὁ ἀγώνας αὐτὸς προηγηθεῖται δύσκολος. Ὡς ποιμένες καὶ ὡς γονεῖς ἀντιμετωπίζουμε σήμερα τεράστια προβλήματα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Στὴν προσπάθειά μας νὰ δώσουμε μιὰ σωστὴ ἀγωγή προβληματιζόμεστε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι. Τὰ ἐρωτήματα πού ἐγείρονται εἶναι ἀμείλικτα. «Ἐχὼ δικαίωμα ἐγὼ ὡς παιδαγωγὸς νὰ προετοιμάσω ἀνθρώπους πού θὰ μοῦ καταλογίζουν μετὰ ὅτι τοὺς ἀνέθρεψα ὡς εὐάλωτα ἄτομα;» Εἶναι εὐλογο τὸ ἐρώτημα πού πολλοὶ γονεῖς μᾶς θέτουν: «Μὰ τὸ παιδί μου θὰ τὸ κάνω καρπαζοεισπραχτορα;»

Πραγματικὰ ἀντιμετωπίζουμε διλήμματα ὅταν ἐπιχειροῦμε νὰ δώσουμε στὰ παιδιά αὐτὸ πού ἀποκαλοῦμε χριστιανικὴ ἀγωγή. Φοβούμεστε ὅτι τὸ παιδί μας δὲν θὰ μπορέσει νὰ ἐπιδιώσῃ σύμφωνα μὲ τίς ἀρχές πού τὸ μεγαλώνουμε. Στ' αὐτιά μας ἔχει ἀκόμα τὸ τραγούδι ἐκεῖνο πού τὸ παιδί ἐρωτᾷ διαδοχικὰ τοὺς γονεῖς του «σὲ τί κόσμῳ τὸ ἔχουν φέρει νὰ ζήσῃ» καὶ τελικὰ τολμάει νὰ πεῖ στὴ μαμά του ὅτι «δὲν τοῦ ἀρέσει ὁ κόσμος καὶ ἐπιστρέφεται πίσω», σὰν πιάτο φαγητοῦ πού

τὸ παραγγέλλουμε καὶ ὄντας ἀπαράδεκτο τὸ δίνουμε πίσω στὸν σερβιτόρο.

Εἴτε ὅμως ἐπιστρέφουν πίσω εἴτε ὄχι τὰ παιδιά τὸν κόσμῳ στοὺς γονεῖς τους, εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ ζήσουν κι αὐτὰ μαζί του. Κι εἶναι καθήκον ὅλων μας ἀπὸ πολὺ ἔνωρίς νὰ μάθουμε στὰ παιδιά μας τοὺς κανόνες τοῦ παιχνιδιοῦ. Παρ' ὅλη τὴ δυσκολία ἐφαρμογῆς τοὺς ἐμεῖς ὀφείλουμε νὰ ἐπιμεινουμε. Ἀλλωστε «τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ» (Ματθ. ιστ' 26).

Χρειάζεται ἀσκήση ἐτοιμότητος κάθε τόσο οὕτως ὥστε νὰ μὴ βρεθοῦμε ἀπροετοίμαστοι καὶ μᾶς πιάσει ταραχή. «Ἦτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην» μᾶς ὑποδεικνύει ὁ Ψαλμωδός. Ἐὰν πάγια γραμμὴ ὅλων τῶν διδασκάλων καὶ πνευματικῶν ὁδηγῶν ἦταν νὰ ὑποδεικνύουν στοὺς μαθητὲς τοὺς στὸ τέλος τῆς ἡμέρας νὰ κάνουν ἓνα μικρὸ ἀπολογισμό ὅ γιὰ τὸ τί ἔπρεπε νὰ κάνουν καὶ δὲν τὸ ἔκαναν ἢ τί καλὸ ἔπραξαν στὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας, σήμερα ἐπιβάλλεται νὰ ξεκινᾶμε ὅλοι μας τὴν ἡμέρα μὲ ἓναν ἀπολογισμό. Τί μπορεί νὰ μᾶς συμβεῖ, τί εἶναι ἐκεῖνο πού πιθανὸ θὰ ἀντιμετωπίσουμε, τί θὰ μᾶς ἔλθῃ; Ἀκόμα κι ὅταν δὲν θὰ μπορούμε νὰ τὰ προ-υπολογίσουμε ἀκριβῶς ὅλα, ἢ προ-ετοιμασία αὐτὴ θὰ μᾶς προδιαθέσῃ «ν' ἀντέξουμε τὸ θάρος ἀπὸ τὰ μελλούμενα» ὥστε φρόνιμοι καὶ ἀκέραιοι νὰ τὰ ἀντιμετωπίσουμε.

Πρωτοπρ. Γεωργίου Α. Μεταλληνού,
Ἀναπλ. Καθηγητοῦ

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (ὕπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας)

Ἔνα βιβλίο πού βοηθεῖ τὸν ἀναγνώστη νὰ συνειδητοποιήσει τὴ διακονικὴ, μαρτυρικὴ καὶ αγωνιστικὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα στὴν ἐποχὴ μας, πού ἡ πνευματικὴ σύγχυση ἀδξάνει ἐπικίνδυνα καὶ ἡ Ἀλήθεια γίνεται ὅλο καὶ πὺλ δυσδιάκριτη.

Γράψατε: Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασιῶν 1,
115 21 Ἀθήνα, τηλ. 722.8008.

Βιβλιοπωλεῖο: Δραγατσανίου 2, Πλατ. Κλανθμῶνος, τηλ. 322.8637.

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ,,

Τοῦ κ. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΣΑΒΡΑΜΗ

Δρος Θεολογίας, Φιλοσοφίας καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν,
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολωνίας

Ἀπὸ 5 μέχρι 12 Μαρτίου (1990) συνήλθε στὴν πρωτεύουσα τῆς Νοτίου Κορέας Σεοῦλ τὸ Παγκόσμιο διαχριστιανικὸ Συνέδριο γιὰ τὴν Δικαιοσύνη, τὴν Εἰρήνην καὶ τὴν Ἀκεραιότητα τῆς Δημοκρατίας, πού πραγματοποιήθηκε ἔπειτα ἀπὸ ἀπόφαση τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν στὸ Βανκούβερ (1983). Συμμετείχαν δὲ 403 ἐπίσημοι ψηφοφόροι ἀντιπρόσωποι Ἐκκλησιῶν μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, 60 σύμβουλοι, 20 παρατηρητὲς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἐπιτελικῶν καὶ δογητικῶν στελεχῶν.

Τὸ Συνέδριο υἱοθέτησε δέκα βασικὲς προτεραιότητες, ζητώντας ἀπὸ τίς Ἐκκλησίες ἀνάλογη κινητοποίηση. Πρόκειται γιὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀδικίης ἀσκήσεως τῆς ἰσχύος, τὴν ταύτιση τῆς Ἐκκλησίας μὲ τοὺς φτωχοὺς, τὴν ἰσότητα τῶν λαῶν καὶ τῶν φυλῶν, τὰ κατεστημένα πού ἀποκλείουν τὴν γυναικεία παρουσία, τὴν παιδεία σὰν βασικὸ ἀνθρώπινο δικαίωμα, τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν λύση τῶν συγκρούσεων χωρὶς χρησιμοποίηση βίας, τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν διατήρηση τοῦ περιβάλλοντος, τὰ δικαιώματα τῶν αὐτοχθόνων πληθυσμῶν πάνω στὴν πατρίδα τους γῆ, τὴν θέση τῆς νεολαίας στὴν σύγχρονη κοινωνία καὶ τὴν προώθηση τῶν ἀνθρώπινων δικαιωμάτων.

Ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη συμβολὴ σ' αὐτὸ τὸ Συνέδριο ἀξίζει ν' ἀναφέρουμε ἐδῶ πρῶτον: τὸ μῆνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου Α', ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴν αὐτονομία καὶ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ στὴν ἀνάγκη τῆς θεραπείας τῶν κακῶς ἐχόντων σήμερα. Εὐχίσθηκε δὲ ὅπως τὸ Συνέδριο συμβάλει στὴν ὑπέρβαση τοῦ σύγχρονου πνευματικοῦ ἀδιεξόδου καὶ στὴν ἀποκατάσταση τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν λαῶν.

Δεύτερον: τὴν ὁμιλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Γενοβέσιου Λυμμούρη, ὁ ὁποῖος παρουσίασε τὰ πορίσματα τῶν δύο Διορθόδοξων Θεολογικῶν Συμποσίων —Σόφια 1986 καὶ Μίνσκ 1988— σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου. Τρίτον: Ἐνὰ κείμενο, πού κατέθεσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκ-

κλησιῶν στὴν γραμματεία τοῦ Συνεδρίου, ὑπὸ τύπο «συμβολῆς». Αὐτὸ τὸ κείμενο περιέχει, μέσα σὲ τέσσερις σελίδες, τὴν ὀρθόδοξη ἀντίληψη περὶ διαθήκης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Στηρίζεται δὲ στὶς ἀποφάσεις τῆς Γ' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (1986) σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς συμβολῆς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ ἄρση τῶν φυλετικῶν καὶ λοιπῶν διακρίσεων.

Ἀξιόλογη εἶναι —τέλος— ἡ ὁμιλία τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθόδοξης ἀντιπροσωπείας Μητροπολίτη Ἑλβετίας Δαμιάσκηνου κατὰ τὴν διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας στὸν καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς στὴν Κορέα, τῆς ὁποίας προέσταται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σωτήριος Τράμπας. Ὑπενθυμίζοντας ὁ ὁμιλητὴς τὴν ἱεραποστολικὴ διάσταση τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ὁρθόδοξίας μᾶς δίνει συγχρόνως τὴν δυνατότητα νὰ γνωρίσουμε τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Κορέας, λέγοντας, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι: «Ἡ νεαρὰ τοπικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κορέας ὑπῆρξε καρπὸς τοῦ ἀποστολικοῦ ζήλου τοῦ πρώτου ἱεραποστόλου π. Χρυσάνθου Σεετικόφσκι ὡς καὶ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν πού συνέχισαν τὸ ἔργο του, ὁ μόνος τῶν ὁποίων εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸν Θεόν».

«Τὸ ποίμνιο εἶναι μικρὸ στὴν τοπικὴ αὐτὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἡ πληρότητα τῆς ὀρθόδοξου μαρτυρίας εἶναι ἀναντίρρητη καὶ θεδαίνονται σὲ κάθε εὐχαριστιακὴ σύναξη γύρω ἀπὸ τὴν “Τράπεζα τοῦ Κυρίου” στὴν ὁποία ὁ προσφέρων καὶ ὁ προσφερόμενος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν ὀρθόδοξη πατερικὴ παράδοση εἶναι γνωστὴ ἡ διακήρυξη ὅτι τὸ μικρὸ ποίμνιο δὲν ὑστερεῖ σὲ πληρότητα πνευματικῆς ἐμπειρίας ἔναντι τοῦ μεγάλου ποιμνίου, ἀφοῦ ἡ πληρότητα καὶ στὶς δύο περιπτώσεις πηγάζει ἀπὸ τὴν πληρότητα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου σὲ κάθε εὐχαριστιακὴ Τράπεζα. Κάθε Ὁρθόδοξη τοπικὴ Ἐκκλησία δίδει τὴν πληρότητα αὐτὴ στὴν μυστηριακὴ καὶ γενικότερα πνευματικὴ τῆς ἐμπειρία, ἡ ὁποία καρποφορεῖ σὲ ὅλες τίς εἰδικότερες πτυχές τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ θείου, εἰδικότερα

5. ΤΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου
κ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἀπ' ὅσα ἀναπτύξαμε μέχρι τώρα, ἔγινε φανερό πὺς ἀπὸ τὰ τρία εἶδη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐντύπου, τὸ ποιμαντικὸ ἐντύπο παρουσιάζει τίς περισσότερες καὶ τίς μεγαλύτερες δυσκολίες. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸ ποιμαντικὸ ἐντύπο εἶναι ἐξειδικευμένο καὶ ἀπευθύνεται σὲ ἓνα ἐκκοσμιευμένο ἀναγνωστικὸ κοινό. Τὴ διαπίστωση αὕτῃ ἐπιβεβαιώνει καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία σήμερα δὲν ἐκδίδει κανένα ἐντύπο ποιμαντικῆς φύσεως.

Μὲ σκοπὸ λοιπὸν νὰ συμβάλουμε στὴ δεδομένη ἀσφαλῶς ἐπιθυμία τῆς Ἐκκλησίας νὰ προχωρήσει καὶ στὴν ἐκδοσὴ ποιμαντικῶν ἐντύπων, θὰ σημειώσουμε στὴ συνέχεια μερικὲς προϋποθέσεις πού, κατὰ τὴ γνώμη μας, εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ἐκδοσὴ καὶ κυκλοφορίαν ὀρθόδοξων ποιμαντικῶν ἐντύπων στὴν Ἑλλάδα. Οἱ προϋποθέσεις αὐτὲς διακρίνονται σὲ γενικὲς καὶ ἐιδικές. Οἱ γενικὲς προϋποθέσεις εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

Πρῶτον, ὁ ποιμαντικὸς ἐπαναστασιαστικὸς ἐκκοσμιζόμενος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερα νὰ καλλιεργεῖ τίς τρεῖς ἀρχέγονες διαστάσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς: τὴ διοικητική, τὴ λατρευτική καὶ τὴν φιλανθρωπική. Λόγω ὅμως τῆς ἐκκοσμίκευσης πού ἔχει ἐπηρεάσει ἓνα μετὰ τὸ μετὰ καὶ τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι πιά ἐκ τῶν πραγμάτων ὑποχρεωμένη νὰ ἀναπτύξει μιὰ σοβαρή, ὁργανωμένη καὶ ἐκτεταμένη ποιμαντικὴ προσπάθεια, γιὰ τὴ λήψην ἐπαφῆς μὲ τοὺς ἀπο-

μακρυνθέντες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν χριστιανοὺς καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοὺς στοὺς κόλπους τῆς. Μέσα στὰ πλαίσια τῆς προσπάθειας αὐτῆς περιλαμβάνονται πάσης φύσεως διοικητικὰ καὶ οὐσιαστικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας. Μόνο μέσα σὲ ἓνα γενικότερο ποιμαντικὸ ἀναπροσανατολισμὸ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας εἶναι δυνατόν νὰ γίνηται λόγος γιὰ ἐπὶ μέρους ποιμαντικὰς προσπάθειες, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ ἐκδοσὴ ἐνός ἢ περισσότερων ποιμαντικῶν ἐντύπων.

Δεύτερον, ἡ καλλιέργεια ποιμαντικῆς συνειδήσεως μεταξὺ τῶν πιστῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν Ἐκκλησίαν ἔχει παραμείνει πιστὸ ἓνα μικρὸ «λεῖμμα Κυρίου», ὅπως εἶπαμε. Οἱ λίγοι αὗτοι πιστοὶ πρέπει νὰ ἀφυπνισθοῦν καὶ νὰ προσκληθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ μόνα θέματα, στὰ ὁποῖα προσκαλοῦνται σήμερα οἱ πιστοὶ νὰ συμμετάσχουν (συνήθως μὲ τὴν οἰκονομικὴ μόνον συνεισφορά τους) εἶναι ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν ναῶν καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικόν, ὅτι, ἐπεὶ τὰ ἔργα αὐτὰ δὲν ἐντάσσονται σὲ ἓνα εὐρύτερον ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ λαοῦ στὶς ἐκκλήσεις αὐτὲς εἶναι σχεδὸν μηδαμινή.

Ἐκεῖνο ἐπομένως πού προέχει εἶναι νὰ καλλιεργηθῇ ἡ ποιμαντικὴ συνειδήσις τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ὥστε μὲ ἐπίγνωσις καὶ χριστιανικὸ ζῆλον νὰ

ὁμῶς στὴν μαρτυρίαν τῆς πίστεως καὶ τῆς «ἐν ἡμῖν» ἐλπίδος».

Στὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του τονίζει ὁ κ. Διαμασκηγὸς ὅτι: «Ὁ κόσμος ἔχει σήμερα ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξην μαρτυρίαν, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ συμβάλῃ σημαντικὰ γιὰ τὴν ὑπέρβασιν τῆς πνευματικῆς κρίσεως τοῦ εὐρύτερου χριστιανικοῦ κόσμου καὶ γιὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιφάσεων τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ἡ ὀρθόδοξη πατερικὴ παράδοσις ἀποτελεῖ τὸ αὐθεντι-

κὸ κριτήριον γιὰ τὴν ἀδιάρκοιαν συνέχειαν τῆς μαρτυρίας τῆς πίστεως στὸν κόσμον, ἐκφράζει δὲ καὶ σήμερα τὴν μόνην ἀσφαλῆ ἐγγύησιν γιὰ μιὰ ὀρθὴ ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων. Ἡ πατερικὴ παράδοσις καὶ ἡ ὀρθόδοξη μαρτυρία ἐπικεντρώνουν τὴν προσοχὴν στὴν ἱερότητα καὶ τὸ μεγαλεῖος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, δηλαδὴ τοῦ κάθε ἀνθρωπίνου προσώπου, ἀνεξάρτητα ἀπὸ γένος, φυλὴ, χρῶμα ἢ γλῶσσαν».

συμμετάσχει στο ποιμαντικό έργο τής 'Εκκλησίας¹.

Τρίτον, ή καλλιέργεια και ανάδειξη κληρικῶν με έιερραποστολικό ζήλο (Ποιμένων). Σύμφωνα με τόν ισχύοντα Καταστατικόν Χάρτην, οί κληρικοί, τούς όποιους αναδεικνύει και διαθέτει ή 'Εκκλησία, έκτός τών 'Αρχιερέων, είναι κυρίως οί 'Εφημέριοι - Λειτουργοί. Οί κληρικοί αὐτοί, όταν σπουδάζουν στίς διάφορες Σχολές διδάσκονται ασφαλώς και «ολίγην Ποιμαντικήν». "Όταν όμως διορίζονται ως 'Εφημέριοι, διαπιστώνουν ότι μόνο διά τά τελετουργικά τους καθήκοντα έπαρκούν. Πρέπει δέ νά όμολογηθεί ότι τό λειτουργικό πρόγραμμα τής 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας είναι πολύ βεβαρυμένο και απαιτεί αποκλειστική απασχόληση. 'Εξάλλου, ό 'Ιερεὺς - 'Εφημέριος είναι επιφορτισμένος και με τά διοικητικά καθήκοντα τοῦ Ναοῦ. "Όλα αὐτά συντελοῦν, ώστε οί 'Εφημέριοι και οί πιό ζηλωτές νά εγκαταλείπουν σιγά - σιγά κάθε σκέψη γιά μιὰ ποιμαντική «έξοδο» από τό Ναό.

Και γιά τούς λόγους λοιπόν αὐτούς και λόγω τών αύξημένων ποιμαντικῶν αναγκῶν τών καιρῶν μας, νομίζομε ότι ήλθε ή κατάλληλη στιγμή ώστε ή 'Εκκλησία νά καθιερώσει μιὰ νέα τάξη κληρικῶν με ιεραποστολικό ζήλο. Οί 'Ιεραπόστολοι αὐτοί κληρικοί και Ποιμένες θά έχουν εἰδική ποιμαντική κατάρτιση και σέ συνεργασία με τούς 'Εφημερίους θά αναλάβουν τό ποιμαντικό έργο τής 'Εκκλησίας σέ όλες τίς δομές τής εκκλησιαστικῆς οργάνωσης: Μητρόπολη, Περιφέρεια, 'Ενορία².

'Εκτός όμως τών γενικῶν αὐτῶν προϋποθέσεων, γιά τήν εκδοση ειδικότερα ποιμαντικῶν εντύπων εκ μέρους τής 'Εκκλησίας πρέπει νά υπάρχουν και οί εξής εἰδικές προϋποθέσεις:

Πρῶτον, ή καλή οργάνωση, διοίκηση και σύνταξη τοῦ ποιμαντικοῦ εν-

τύπου. 'Η οργάνωση αὐτή άφορά τόσο στά ικανά και ειδικευμένα πρόσωπα πού θά αναλάβουν τή διοίκηση και τή σύνταξη τών εντύπων όσο και στόν εκσυγχρονισμένο μηχανικό έξοπλισμό, με τόν όποιο θά εφοδιασθούν.

Δεύτερον, ή ποιότητα τοῦ περιεχομένου και τής εμφάνισης. 'Ενα ποιμαντικό έντυπο γιά νά έχει μεγάλη κυκλοφορία πρέπει νά είναι ύψηλῆς ποιότητας. 'Ιδίως στίς μέρες μας πού ό ανταγωνισμός τών διαφόρων εντύπων είναι τεράστιος, ένα έντυπο θά μπορέσει νά εξασφαλίσει μιὰ σχετικῶς ικανοποιητική κυκλοφορία, αν τό περιεχόμενό του είναι προσεγμένο και ή εμφάνισή του ελκυστική. 'Εάν αὐτό ισχύει γιά κάθε έντυπο, γιά ένα εκκλησιαστικό έντυπο ισχύει ακόμη περισσότερο, γιά τούς λόγους πού αναπτύξαμε σέ προηγούμενο άρθρο τής σειράς αὐτῆς.

Τρίτον, ή καλή προβολή. Γιά τήν μεγάλη κυκλοφορία ενός ποιμαντικοῦ εντύπου αποφασιστική σημασία έχει ή καλή παρουσίαση και προβολή του. 'Η μεγάλη ποικιλία τών εντύπων πού κυκλοφοροῦν δίνει στο άναγνωστικό κοινό τή δυνατότητα τής επιλογῆς. Γιά νά επιλέξει όμως ό σύγχρονος άνθρωπος ένα έντυπο, πρέπει νά ενημερωθεί γιά τήν ιδιομορφία του και τή χρησιμότητά του. 'Επιβάλλεται επομένως νά προβάλλονται και τά ποιμαντικά έντυπα, με κάθε δυνατό τρόπο, και νά διεκδικοῦν όλοένα και περισσότερους άναγνώστες.

Τέταρτον, οί οικονομική εὐχέρεια. 'Ενα ποιμαντικό έντυπο, γιά νά έχει τίς πιό πάνω προϋποθέσεις, πρέπει απαραίτητα νά διαθέτει οικονομική εὐχέρεια. Με ελάχιστα οικονομικά μέσα, δέν μπορεί παρά νά έχουμε χαμηλῆς ποιότητας ποιμαντικά έντυπα. Χωρίς μεγάλες οικονομικές απαιτήσεις, μπορεί νά εκδίδονται εγκύκλιοι, μηνύματα, μικρά φυλλάδια κ.λπ. Δέν μπορεί όμως νά γίνεται λόγος γιά σοβαρά ποιμαντικά έντυπα και μάλιστα με ύψηλούς στόχους.

Τίς πιό πάνω προϋποθέσεις δέν τίς έχουν δυστυχῶς τά πιό πολλά εκκλησιαστικά έντυπα πού κυκλοφοροῦν σήμερα στήν 'Ελλάδα. Πολλά, μικρά και διάσπαρτα, όπως είναι, δέν είναι δυνατόν νά έχουν μιὰ μεγάλη κυκλοφορία και, αντιστοίχως, μιὰ ιδιαίτερη απήχηση στήν ελληνική κοινωνία. Γιά τήν αντιμετώπιση τοῦ θέματος αὐτοῦ, θά μπορούσαν νά γίνουν τά εξής:

Πρῶτον, νά ιδρυθεί και οργανωθεί ένας κεντρικός εκδοτικός οίκος εκκλησιαστικοῦ εντύπου

1. Κάνει έντύπωση τό γεγονός ότι μόλις μερικοί 'Ελληνες 'Ορθόδοξοι γίνουν αίρετικοί (χιλιαστές, προτεστάντες κ.λπ.), αποκτοῦν άμέσως έξαιρετικό ιεραποστολικό ζήλο, άσφαλώς «οδ κατ' επίγνωσιν», όστόσο όμως αναδεικνύονται έξοχοι «ιεραπόστολοι». Εβλογα λοιπόν δημιουργείται τό ερώτημα: γιατί οί όρθόδοξοι πού μένουν πιστοί στήν αλήθεια τοῦ Χριστοῦ νά μή δείχνουν τόν ίδιο τουλάχιστον ζήλο με τούς αίρετικούς;

2. 'Υπάρχει ήδη στήν 'Εκκλησία μας ό θεσμός τών 'Ιεροκλήρων. 'Ο θεσμός αὐτός πρέπει νά οργανωθεί καλύτερα, νά αποκτήσει ποιμαντικό περιεχόμενο και χαρακτήρα (και όχι μόνο κηρυκτικό) και νά αναπτυχθεί σέ πολυάριθμη τάξη 'Ιεραποστόλων και Ποιμένων τοῦ όρθόδοξου λαοῦ.

Η ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. ΔΑΝΙΗΛ Ε. ΣΑΠΙΚΑ
Καθ. Θεολόγου - Γεν. Ἱατροῦ

Προϋπόθεσις ἐπομένως τῆς τελικῆς κρίσεως εἶναι ἡ ἀνά τὴν ὑφήλιον ἐξάπλωσις τῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Χριστοῦ. Οἱ προφητικοὶ λόγοι τοῦ Χριστοῦ «γενήσεται μία ποίμνη, Εἷς ποιμήν»¹⁰, θὰ ἐκπληρωθοῦν ἀναμφιβόλως πρὸ τοῦ τῆς ὁγδόης ἡμέρας μυστηρίου. Κατὰ ταῦτα ὁ ποιμὴν θὰ εἶναι Εἷς ὅστις εἶναι καὶ ἰδρυτὴς αὐτῆς, καὶ ἡ ποίμνη μία ἀποτελούσα οὕτω τὸ μυστικὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἔχον ὡς κεφαλὴν τὸν Κ.Η.Ι.Χ. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ Μέγας Διδάσκαλος λέγει διὰ μέσου τῶν αἰώνων εἰς τοὺς μαθητάς του: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη»¹¹, «καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου μέ-
τάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν»¹².

Β'. Ἡ Καθολικότης τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς Ἀγίους Πατέρας.

Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν ὅπου δὲν συναντᾶται οὐδαμῶς ὁ ὅρος «καθολικὴ» εἰς τοὺς Ἀγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας συναντᾶται εἰς πλεῖστα ὅσα χωρία. Ἦδη ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος ἐχρησιμοποίησεν τὸν ὅρον «καθολικὴ» δια-
κηρύξας ὅτι «ὅπου ἂν ᾖ ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἐκεῖ καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία»¹³.

«Ἡ αὐτὴ ἀλήθεια ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ ἄλλην μορφήν εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ Ἀγίου Πολυκάρπου, τὸ

συγγραφὴν μικρὸν μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον αὐ-
τοῦ, ἐνθα «ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς» ὀνομά-
ζεται «Ποιμὴν τῆς κατὰ τὴν οἰκουμένην Καθολικῆς
ἐκκλησίας». Ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι ἀπαντᾷ ἐπανει-
λημμένως ὁ ὅρος οὗτος εἰς τὴν ἔννοιαν οὐ μόνον «τῆς
κατὰ τὴν οἰκουμένην Καθολικῆς ἐκκλησίας» ἥς ἐμνη-
μόνευσεν κατὰ τὴν προσευχὴν τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν
ὥραν τῆς συλλήψεως αὐτοῦ ἀπηύθυνεν ὁ ἱερομάρτυς,
ἀλλὰ καὶ τῆς «ἐν Σμύρνῃ» τοπικῆς ἐκκλησίας ἣτις
ὀνομάζεται «Καθολικὴ» καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου Ὁρ-
θόδοξος ἐφ' ὅσον «διδάσκαλος ἀποστολικὸς καὶ προφη-
τικὸς καὶ ἐπίσκοπος» αὐτῆς ἐγένετο ὁ Πολύκαρπος.
Οὕτως ὁ ὅρος «Καθολικὴ», χρησιμοποιηθεὶς ἀπολύτως
καὶ ὑπὸ τοῦ Τερτυλλιανοῦ, πιθανώτατα, πιθανώτατα
δὲ καὶ ὑπὸ τῶν αἵρετικῶν υἱοθετηθεὶς ὡς ὀνομασία
τῶν μελῶν τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κυπριανοῦ δὲ ση-
μαίνων γενικῶς πάντα ὀρθοτομοῦντα Χριστιανόν, κατέ-
στη καὶ ὑπὸ τὰς δύο ἐννοίας καθ' ἃς συναντᾶται ἐν
τῷ ὡς ἄνω μαρτυρίῳ, ἡ προσφυὴς ὀνομασία τῆς ἐκ-
κλησίας εἰσαχθεὶς εἰς πάντα τὰ παλαιότερα σύμβολα,
ἥτοι τόσον εἰς τὸν λεγόμενον Ἀποστολικὸν ὅσον καὶ
εἰς τὸ ἐν ταῖς Κατηχήσεσι τοῦ Κυρίλλου, καθὼς καὶ
τὸ παρ' Ἐπιφανεῖω σύμβολον, ἕως οὗ καθιερώθη ἐπι-
σήμως ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλει Β' Οἰκουμενικῆς καὶ
ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς Νικαίας τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἐν
«ἐνάτῳ ἄρθρῳ», «εἰς μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ
Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν»¹⁴. Ἡ ἐκκλησία εἶναι κατὰ
τὸν Μ. Βασίλειον «Μία πανταχοῦ ἀδελφότης»¹⁵ ὡς

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 301 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 τεύχους.

10. Ἰωάννου, Γ' 16.

11. Ματθαίου, ΚΗ' 19.

12. Λουκᾶ, ΚΔ' 47.

13. Ἐπιστολὴ πρὸς Σμυρναίους, Η' 8, ἐκδ. Β.Ε.Π.Ε.Σ.,
σελ. 281.

14. Παν. Τρεμπέλα, Αὐτόθι, σελ. 358.

15. Μ. Βασιλείου, ἐπιστολὴ 133, «Πέτρῳ ἐπισκόπῳ Ἀλε-
ξανδρείας», Μ.Ρ.Γ. 32, 569.

στὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος.

Δεύτερον, νὰ προικοδοτηθεῖ ὁ Οἶκος αὐτὸς μὲ
ἓνα μερίδιο τῆς ἀκίνητης ἐκκλησιαστικῆς περιου-
σίας, τὸ ὅποιο καὶ θὰ ἀποτελεῖ τὸ μόνιμο κεφάλαι-
ον τοῦ ἐκδοτικοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ.

Τρίτον, νὰ ἀγορασθοῦν καὶ ἐγκατασταθοῦν
ἐκτυπωτικὰ μηχανήματα πάσης φύσεως σὲ εἰδι-
κὸ ἰδιόκτητο χωρὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Τέταρτον, νὰ ἐπανδρωθεῖ ὁ ἐκδοτικὸς αὐτὸς
ὀργανισμὸς μὲ πρόσωπα, τὰ ὅποια θὰ ἔχουν εἰδι-
κὴ δημοσιογραφικὴ καὶ τυπογραφικὴ κατάρτιση,

καὶ νὰ πλαισιωθεῖ μὲ πολλοὺς ἐθελοντὲς συνερ-
γάτες.

Πέμπτον, νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκδοτὴ ἐξειδικευμέ-
νων ποιμαντικῶν ἐντύπων π.χ.
γιά τὴν οἰκογένεια, τὴ νεολαία, τοὺς μορφωμέ-
νους κ.λπ., σὲ πανελλήνια κλίμακα. Γιὰ νὰ ἐπι-
τευχθεῖ ὅμως ἡ πανελλήνια κυκλοφορία τῶν ποι-
μαντικῶν αὐτῶν ἐντύπων, πρέπει νὰ συνεργα-
σθοῦν καὶ νὰ συμβάλλουν πολλοὶ παράγοντες, ὅ-
πως π.χ. οἱ Ἱ. Μητροπόλεις, οἱ Θεολόγοι καθη-
γητές, οἱ ἐθελοντὲς συνεργάτες κ.λπ.

(Τέλος)

Η ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΗ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

ΤΟΥ Π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ
Δρ. Θεολ., Δρ. Φίλος., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

5. Τὸ δεύτερο μέτωπο τῆς ἀντιστασιατικῆς ποιμαντικῆς.

Ἕνα βασικὸ ζήτημα, ποὺ ἀπασχολεῖ τοὺς ἐντεταλμένους γιὰ θέματα αἱρέσεων καὶ κοσμοθεωριῶν, εἶναι τὸ λεγόμενο «δεύτερο μέτωπο» τῆς ἀπολογητικῆς.

Ἀπὸ τῆ δεκαετία τοῦ 1970 παρουσιάστησαν ἀντιδράσεις γιὰ τὸ ἔργο τῆς ἀπολογητικῆς τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες δὲν προήρχοντο ἀπὸ τὰ «ἔξω», ἀλλὰ ἀπὸ κύκλους μέσα στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι οἱ ἐντεταλμένοι ἀναγκάστησαν νὰ ἀσχοληθοῦν ὄχι μόνο μετὰ τὴν ὁμάδα τῶν αἱρέσεων καὶ τὰ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοὺς ἐπικριτὲς τῆς διακονίας τους. Ἡ ἴδια ἡ ἀπολογητικὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐγίνετο στόχος ἐπιθέσεως!

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ δὲν εἶναι ἄγνωστο στὴ χώρα μας. Παλαιότερα, σὲ συνέντευξη ποὺ ἔδωσε σὲ μεγάλη ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐξέφρασε τρομερὲς ἐπιφυλάξεις γιὰ τὸ ἔργο τῆς ἀπολογητικῆς. Ἀργότερα δεχθήκαμε τὴν ἐπίθεση ἄλλου καθηγητοῦ, αὐτὴ τὴ φορά μεσὺ μιᾶς θρησκευτικῆς ἐκπομπῆς, ἐνῶ πρόσφατα μεγάλη ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα ἔγραψε πὺς ἡ ἀπολογητικὴ μας διακονία προσεγγεῖ μεγαλύτερη ζημιὰ ἀπὸ τὴν ἴδιαν αἱρέσιν. Δὲν ἀναφέρουμε τὰ σχεδὸν συνεχῆ ὕβριστικὰ δημοσιεύματα γνωστοῦ δημοσιογράφου ἀπογευματινῆς ἐφημερίδος.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 302 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 14 τεύχους.

μέλλουσα νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς πᾶσαν «τὴν ὑπ' ἡλίῳ»¹⁶ καὶ διαλάβῃ πᾶσαν τὴν γῆν «ὡς οἰκουμένην καὶ καρποφορίαν»¹⁷. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς ἀναφέρεται περὶ «τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ κληρονομίας, τῆς μεγάλης καὶ οὐ παυσομένης, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖον αἰεὶ βαδισομένης τε καὶ ἀρθησομένης» ἣν ὡς Θεὸς ἐποίησεν καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐκληρονόμησεν· ἣν ὁ νόμος ἐτύπωσεν καὶ χάρις ἐπλήρωσεν, καὶ Χριστὸς ἐνεκαίνισεν· ἣν προφῆται συνέτηξαν καὶ Ἀπόστολοι συνέδησαν καὶ Εὐαγγελισταὶ κατηρτίσαντο»¹⁸.

(Συνεχίζεται)

16. Μ. Βασιλείου, ἐπιστολὴ 98,2, «Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Σαμοσατῶν».

17. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Λόγος 4,67 Μ.Ρ.Γ. 35,588.

18. Αὐτόθι, σελ. 3588/9.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἀνέλυσε στὴ συνδιάσκεψη τῶν ἐντεταλμένων στὸ Ρόττεμπουργκ ὁ Δρ. RÜDIGER HAUTH, ἐντεταλμένος γιὰ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν κοσμοθεωρίαν στὴ Βεστφαλία. Ὁ κ. Χάουτ πρόσθεσε πὺς ὑπάρχει καὶ ἕνα «τρίτο μέτωπο», ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι πολλοὶ ἐντεταλμένοι ἔχουν προβλήματα μετὰ τοὺς ἴδιους τοὺς προϊσταμένους τους.

Ποῖο εἶναι τὸ βασικὸ ἐπιχείρημα τῶν ἀνθρώπων, ποὺ σχηματίζουν αὐτὸ τὸ «μέτωπο»; Ὑποστηρίζουν πὺς πρέπει νὰ κυριαρχεῖ ἡ ἀνοχή καὶ ὁ διάλογος καὶ ὄχι ἡ ἀντιπαράθεση καὶ ἡ κριτικὴ. Πρέπει νὰ περιορισθοῦμε στὸ «θετικὸ» στοιχεῖο, ἰδιαίτερα στὴ λατρευτικὴ ζωὴ, στὴν οἰκοδομὴ τῆς «εὐχαριστιακῆς κοινότητος», προσθέτουν οἱ ἱδικοί μας ἐπικριτὲς (βλ. ἀναλυτικὰ στὸ «Πληροφορεῖν», τ. 1) 1986, 2) 1987, 16) 1988).

Ζοῦμε σὲ μιὰ κοινωνία ποὺ τουλάχιστον στὴν πράξιν εἶναι κοσμοθεωριακὰ καὶ θρησκευτικὰ οὐδέτερη. Βέβαια σὲ ἄλλα κράτη, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι στὴ Γερμανία, ἡ Ἐκκλησία εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὴν Πολιτεία. Ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει πὺς ἡ δική μας θέση εἶναι πλεονεκτικώτερη. Γιατὶ ἐκεῖ οἱ διαφορὲς χριστιανικὲς Ἐκκλησίαι κινοῦνται μετὰ μεγαλύτερη ἄνεση καὶ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πεῖ πὺς οὐσιαστικὰ ἀπονέμεται σ' αὐτὲς μεγαλύτερος σεβασμός.

Τὸ κράτος ἐνισχύει ἀκόμη καὶ κατὰ 70 - 80% τὰ ἐκκλησιαστικὰ προγράμματα ποὺ ἀποβλέπουν στὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ὁ κάθε πολίτης ἔχει συνταγματικὰ κατοχυρωμένο δικαίωμα νὰ ἐπιλέξῃ τὸν κοινωνικὸ φορέα ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐπιθυμεῖ νὰ δεχθεῖ περίθαλψιν. Τὸ ἴδιο τὸ κράτος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀσκεῖ κοινωνικὴ πρόνοια καὶ παρέχει τὰ μέσα γι' αὐτὴ στοὺς κοινωνικοὺς φορεῖς. Μεταξὺ αὐτῶν ὁροῦν καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κοινωνικοὶ φορεῖς.

Ἀκόμη καὶ γιὰ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας ἡ Πολιτεία δὲν δείχνει ἀδιαφορία. Ἡ συνδιάσκεψη τῶν ἐντεταλμένων γιὰ τὴν ὁποία μιλήσαμε πραγματοποιήθηκε στὸ WILDBAD, ROTHENDURG, σὲ τεράστια κτιριακὰ συγκροτήματα ποὺ ἀγοράσθηκαν καὶ ἀνακαινίσθηκαν μετὰ δημόσια χρήματα καὶ ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία.

(Συνεχίζεται)

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Καναπέδες... γεμιστοί!

ΚΑΝΑΠΕΔΕΣ παραγεμισμένοι με χασίς, έντοπίσθηκαν στο τελωνείο του Πειραιά. Οί καναπέδες είχαν φορτωθεί σε κοντέινερ από το Αίθιοπ με προορισμό την Ελλάδα και άλλες χώρες της Ευρώπης. Οί Άρχες της Διώξεως Ναρκωτικών έφθασαν στον έντοπισμό και την κατάσχεση του παράνομου κοντέινερ ύστερ' από πληροφορίες που είχαν κυρίως από την Κύπρο. Ο τρόπος με τον οποίο είχαν κρύψει οί λαθρέμποροι το χασίς στα ξύλα του κάθε καναπέ, ήταν εκπληκτικός. Κάθε καναπές είχε 12 ή 24 πλάκες χασίς, 500 περίπου γραμμαρίων ή καθεμία. Έκτιμάται ότι ό κάθε καναπές «κόστιζε» 4.000.000 δρχ. Η συνολική ποσότητα που κατασχέθηκε έφτανε περίπου τα 300 κιλά και ή αξία τους τα 100 εκατομ. δρχ. Όλα ταυτα μοιάζουν μυθικά, άποκνήματα της όργιώδους φαντασίας κάποιου σεναριογράφου. Και όμως...

—Γιατί άραγε ή Γή μας κατακλύδει (λόγω σχήματος μήπως;) με φοβερή ταχύτητα προς το βάθος και την καταστροφή; Γιατί με χέρια και με πόδια τη σπρώχνουμε όλοι λίγο - πολλοί οί... επιβάτες της;

Ήμεϊς οί «προοδευτικοί»...

ΜΟΛΙΣ ΕΛΗΞΕ ή μάχη των επίτ ήμερών κατ'α το καρκίνου. Όπλα της «Ευρωπαϊκής Έβδομάδος» κατ'α το καρκίνου ήσαν δύο συνθήματα: «Μή καπνίζετε. Καπνιστές, σταματήστε το γρηγορότερο δυνατό το κάπνισμα και μήν καπνίζετε όταν είστε μαζί με άλλους» και «Μή κάνετε κατάχρηση οίνοπνευματωδών ποτών».

Η εφαρμογή των δύο μηνυμάτων μπορεί ν' αποτρέψει το 40ο)ο των θανάτων που αποδίδονται στίς δύο αυτές βλαβερές συνήθειες.

Στα πλαίσια της «Ευρωπαϊκής Έβδομάδος» ανακοινώθηκαν τ' αποτελέσματα έρευνας που έγινε σε 9.312 νέους 11 - 15 ετών από τα 12 κράτη - μέλη της ΕΟΚ με θέμα το κάπνισμα και τα οίνοπνευματώδη ποτά. Αποδείχθηκε ότι στην ηλικία των 15 ετών, περισσότεροι από ένας στους τέσσερις νέους έχουν

ήδη δοκιμάσει το κάπνισμα. Στην Ελλάδα είναι περίπου δύο στα δέκα παιδιά. Το 5ο)ο των νέων της Ευρώπης είναι ήδη καπνιστές: 11ο)ο στα 11 χρόνια, 18ο)ο στα 12 χρόνια, 24ο)ο στα 13 χρόνια, 35ο)ο στα 14 και 45ο)ο στα 15 χρόνια.

Όταν ή Μητέρα Έκκλησία φωνάζει προς όλες τις κατευθύνσεις για μι' προσεκτική ζωή, μέσα στα θεοπαράδοτα πλαίσια, τη χαρακτηρίζουμε «φωνή από το παρελθόν», θεσμό ξεπερασμένο. Σήμερα —κυρίως— που ή έξαρση του AIDS κι ή εξάπλωση του καρκίνου κυριολεκτικά θερίζουν, οί «προοδευτικοί» τί έχουνε να πουνε; Έχουνε;

Λίγο μετά...

ΛΙΓΕΣ ΗΜΕΡΕΣ μετά την ένοποίηση της Γερμανίας έληξε και τυπικά —45 χρόνια αργότερα— ό Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Καμιά άλλη πόλη δέν αισθάνθηκε τη διαίρεση του ψυχρού πολέμου τόσο έντονα, όσο το Βερολίνο. Η καταστροφή της πόλης στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν σχεδόν πλήρης. Αιγότερα από το ένα τρίτο των κτιρίων της παρέμειναν όρθια. Περισσότεροι από 80.000 Βερολινέζοι σκοτώθηκαν από τίς αεροπορικές επιδρομές. Το 1961 ή άνέγερση του Τείχους απέκλεισε τη φημισμένη λεωφόρο Οδντερ ντέν Λίντεν, το διάσημο Πανεπιστήμιο Χούμπολτ, τ' ανάκτορα, τον μεγάλο καθεδρικό ναό και το δημαρχείο.

Σήμερα... Σήμερα όλα μοιάζουν διαφορετικά. Την όδύνη διαδέχεται το χαμόγελο. Την κατήφεια ή αισιοδοξία. Έληξε και τυπικά ό Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Πολλοί ισχυρίζονται ότι ό Τρίτος έχει από χρόνια άνεπίσημα «κηρυχθεί» σε διάφορα σημεία της γής. Και οί περισσότεροι αισιόδοξοι —μέσα στην απαισιοδοξία τους— θεωρούν ότι πέρα από τίς τοπικές συρράξεις το πρόβλημα του Τρίτου θ'α δημιουργηθεί —δ μή γένοιτο— στον Περιοικό. Έπομένως υπάρχουν φεγγίτες έλπίδας για την όμαλή εξέλιξη.

—Είναι άραγε τόσο δύσκολο να πρωτανεύει στοιχειώδης λογική; Γιατί πρέπει πάντα ό άνθρωπος να δημιουργεί έρεπια κι ύστερα να κάθεται να κλαίει πάνω σ' αυτά;

ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

για τη «ρύθμιση συνταξιοδοτικών και άλλων συναφών θεμάτων», γίνεται νόμος του Κράτους. Σύμφωνα με εξακριβωμένη πληροφορία μας έλαβε αριθμό Φ.Ε.Κ. 138 και θα δημοσιευθεί μετά διήμερο (17.10.90). Ο νόμος αυτός δεν αναφέρεται ευθέως στους ασφαλισμένους του ΤΑΚΕ Κληρικών, ώρισμένες όμως διατάξεις γενικού χαρακτήρος, θα έχουν και σ' αυτούς εφαρμογή, όπως π.χ. του άρθρου 19 «συμμετοχή στις δαπάνες φαρμακευτικής περίθαλψης», όπου ορίζεται ότι στις δαπάνες για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη που παρέχουν στους ασφαλισμένους, συνταξιούχους και τα μέλη των οικογενειών τους το Δημόσιο και κάθε ασφαλιστικός φορέας, ανεξάρτητα από την ονομασία του και τη νομική του μορφή, καθορίζεται συμμετοχή του δικαιούχου περίθαλψης σε ποσοστό 25ο) της διατιμημένης αξίας του φαρμάκου. Από την παραπάνω συμμετοχή εξαίρονται τα φάρμακα για χρόνιες παθήσεις, μητρότητα, εργατικά ατυχήματα και για τις επιπλοκές της μεσογειακής αναιμίας.

Αναμένεται η έκδοση απόφασης του αρμόδιου Υπουργού που θα προσδιορίζει τη συμμετοχή στη δαπάνη για φάρμακα υψηλού κόστους.

«ΜΕΤΕΩΡΑ ΤΑ ΙΕΡΑ»

είναι ο τίτλος ενός άλμπουμ δύο δίσκων LP (μακράς διαρκείας) που τέθηκε σε κυκλοφορία από τον ευφύμως γνωστό Αναπλ. Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής 'Αθηνών κ. Γρηγόριο Στάθη, με την ευκαιρία της 600ετηρίδος της 'Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος του Μεγάλου Μετέωρου (1387/88 - 1988). Περιέχει «Μελοουργήματα» των 'Ακολουθιών των αγίων 'Αθανασίου και 'Ιωάσαφ, κτιτόρων της 'Ι. Μονής του Μεγάλου Μετέωρου και της Θείας Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, έργα βυζαντινών και μεταβυζαντινών Μελοουργών. Ψάλλει ο Χορός ψαλτών «Οί Μαίστορες της Ψαλτικής Τέχνης» με Χοράρχη τον κ. Γρηγ. Στάθη.

Το εξώφυλλο του άλμπουμ ωραίζει έντυπιακή τετράχρωμη φωτογραφία του Μεγάλου Μετέωρου, ενώ στο θάθος φαντάζει «ή πανθαύμαστη και μεγαλόπρεπη» Πίνδος και στο οπισθόφυλλο τοιχογραφία της Θ. Μεταμορφώσεως απ' την όμώνυμη 'Ι. Μονή. Η έκδοση είναι της 'Ι. Μονής και δίδεται στη «χορηγία και φιλόμουση φροντίδα των ομοζύγων Γεωργίου και 'Ελένης Δαλακούρα». Ειδικό 12σέλιδο «ένθετο»,

Του κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

περιέχει σύντομη αλλά λίαν κατατοπιστική εισαγωγή του κ. Γρηγ. Στάθη (στην ελληνική, αγγλική και γερμανική), το μουσικό χειρόγραφο της Δοξολογίας του «κυρίου Παρθενίου Ιερομονάχου και ήγουμένου της μονής των Μετεώρων», εξηγημένο από τον Κώδικα Μεταμορφώσεως 329 φφ. 121α - 123α με φροντίδα του Χοράρχου κ. Στάθη και όλα τα κείμενα των 'Ακολουθιών που περιέχονται στο δίσκο.

Στους συντελεστές εκδόσεως οφείλεται αναγνώριση και τιμή!

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Με απόφαση του 'Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος κ. Κων. 'Αρκουδέα, τη μόνιμη εξυπηρέτηση των θρησκευτικών και λατρευτικών αναγκών των ανδρών του Σώματος και των μαθητών της Πυροσβεστικής Σχολής ανέλαβε ο πανοσ. άρχιμ. κ. Ευσέβιος Πιστολής, ιεροκήρυξ και προϊστάμενος της Θρησκευτικής 'Υπηρεσίας της 'Ελληνικής 'Αστυνομίας.

Με την ευκαιρία σημειώνουμε ότι αυτές τις ημέρες ο έν λόγω ιεροκήρυξ έθεσε σε κυκλοφορία καλαίσθητη έκδοση (σσ. 64) της «'Ακολουθίας του αγίου Μεγαλομάρτυρος 'Αρτεμίου, μετά κανόνος παρακλητικού και τάξεως επίσημου Δοξολογίας», χρήσιμο βοήθημα —σύν τοις άλλοις— και για την επίσημη Δοξολογία που τελείται στις 20 'Οκτωβρίου, ημέρα μνήμης του Μεγαλομάρτυρος προστάτου της 'Ελληνικής 'Αστυνομίας, στις έδρες των νομών και των 'Αστυνομικών Διευθύνσεων όλης της Χώρας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

★ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑ της 'Ι. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου. Δεκαπενθήμερο Δελτίο Πνευματικής Οικοδομής και 'Ενημερώσεως, που διανέμεται δωρεάν από τους ιερούς ναούς της Μητροπόλεως. 'Υπεύθυνος: άρχιμ. 'Αγαθ. Σφονδουλίδας.

★ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ ΜΕΛΕΤΩΝ 'Ιεράς Μονής ΚΥΚΚΟΥ. Η έκδοση αντιπροσωπεύει το νεοσυσταθέν Κέντρο Μελετών της 'Ιεράς Μονής, Λευκωσία - Κύπρου. Σκοπός της 'Επετηρίδος είναι η δημοσίευση επιστημονικών εργασιών που άφορούν στην Ιστορία της Μονής και γενικότερα την Κυπριακή Μοναστηριολογία. Ο 1ος τόμος (σσ. 275) περιέχει 14 εργασίες μελετητών από την ΕΣΣΔ, 'Ελλάδα, Γαλλία, Κύπρο και Γιουγκοσλαβία.